

esto

Aastaaruanne 2024

Kaubanduse tulevik.

Ümber kujundatult.

| ESTO AS

Üldteave

Ärinimi: ESTO AS

Õiguslik vorm – aktsiaselts (AS)

Tegevuslitsents: krediidiandja litsents Eesti Finantsinspeksioonilt

Registrikood: 14180709 (Eesti Vabariigi äriregister)

Käibemaksukohustustlase number: EE102137143

Aadress: Laeva tn 2, 10111 Tallinn, Harju maakond

Telefon: +372 622 5252

E-post: info@esto.ee

Koduleht: www.esto.ee

Aruandeperiood: 1. jaanuar 2024 – 31. detsember 2024

Sõltumatu vandeaudiitor: KPMG Baltics OÜ

Aruandevaluuta on euro (EUR), ühikud on tuhandetes.

ESTO AS 2024. aasta raamatupidamise aruanne on auditeeritud.

Sisukord

Üldteave	2
Sisukord	3
Tegevusaruanne	4
Raamatupidamise aruanne	6
Finantsseisundi aruanne	6
Kasumi- ja muu koondkasumi aruanne	8
Rahavoogude aruanne	9
Omakapitali muutuste aruanne	10
Raamatupidamise aastaaruande lisad	11
Lisa nr 1. Üldteave	11
Lisa nr 2. Olulised arvestuspõhimõtted	11
Lisa nr 2.1. Arvestuspõhimõtte alused	11
Lisa nr 2.2. Arvestuspõhimõtte muudatused	11
Lisa nr 2.3. Uute ja muudetud raamatupidamisstandardite kasutuselevõtt	12
Lisa nr 2.4. Väljaantud, kuid veel jõustumata ja ennetähtaegselt kasutusele võtmata standardid	13
Lisa nr 2.5. Arvestus- ja esitusvaluuta	15
Lisa nr 2.6. Eeldused ja hinnangud	15
Lisa nr 2.7. Arvestuspõhimõtted	16
Lisa nr 3. Finantsriski juhtimine ja ülevaade	23
Lisa nr 4. Finantsinstrumentide õiglane väärtus	33
Lisa nr 5. Raha ja raha lähendid	35
Lisa nr 6. Laenud ja ettemaksed klientidele	35
Lisa nr 7. Muu vara	36
Lisa nr 8. Immateriaalne põhivara	36
Lisa nr 9. Saadud laenud	37
Lisa nr 10. Võlad tarnijatele ja muud võlad	38
Lisa nr 11. Maksukohustised	38
Lisa nr 12. Aktsiakapital ja reservid	39
Lisa nr 13. Tingimuslikud kohustused	40
Lisa nr 14. Neto intressitulu ja sarnane tulu laenudelt	40
Lisa nr 15. Muu intressitulu	40
Lisa nr 16. Puhastulu teenus- ja vahendustasudelt	41
Lisa nr 17. Muud tegevuskulud	42
Lisa nr 18. Tööjõukulud	42
Lisa nr 19. Teave seotud isikute kohta	43
Juhatuse liikmete allkirjad aastaaruandele	45
Sõltumatu vandeaudiitor aruanne	46

Tegevusaruanne

Olulised finantsnäitajad (tuhandetes eurodes)

Kogutulu 2024/2023	Puhaskasum 2024/2023	Varad kokku 2024/2023
27,121/21,865	11,254/5,851	71,085/61,844
Laenuportfell 2024/2023	Omakapital sh allutatud laenud 2024/2023	Omakapital 2024/2023
70,850/61,750	27,711/16,457	23,711/12,457

Finantssuhtarvud ja antud laenud

Omakapitali tootlus	Vara tootlus	Kulu/tulu suhe
62%	17%	12%
Omakapitali osakaal laenuportfelligist	2024 väljastatud laenud*	
40%	~61m	

Valemid:

Omakapitali puhastootlus: puhaskasum/omakapitali keskmine. Koguvarede puhastootlus: puhaskasum/varade keskmine. Kulu/tulu suhe: tegevuskulud/kogutulu. Omakapitali osakaal laenuportfelligist: omakapital sh allutatud laenud/laenuportfell. Laenuportfell: sh kontsernisisene rahastamine. 2024 väljastatud laenud*: välja arvatud kontsernisisene rahastus.

ESTO missioon on lihtne: aidata ettevõtetel müüa ja inimestel osta. Maailmas, kus kaupmehed ja tarbijad soovivad kiireid ja lihtsaid lahendusi, pakume me enam, kui tavapäraseid makse- ja krediidi teenuseid. Meie platvorm ühendab ostupakkumised, toetab täiendavaid finantstooteid ja integreerib lojaalsusprogramme, mis toovad kliendid ja kaupmehed üksteisele lähemale.

Aga me oleme enam, kui maksed ja laenud. Loomes Baltikumis tõelist ostuökosüsteemi, mis on põimitud igapäevaellu. Ja kuna oleme kaasaegne internetis tegutsev finantstehnoloogia ettevõtte, tagame ka selle, et inimesed saavad juurdepääsu tehingutele ja rahastamisvõimalustele internetiväliselt.

2024. aasta osutus meie parimaks aastaks alates tegevuse alustamisest 2017. aastal, kuna ületasime kõik endale seatud eesmärgid. Keskendusime tõhususe ja kasumlikkuse kasvatamisele ning ületasime isegi omaenda ootusi, lõpetades aasta 11.25 miljoni euro suuruse puhaskasumiga.

Olime kapitaliturgudel edukad, seisime silmitsi lähenevate tähtaegadega, kasutamise olemasolevate kohustuste refinantseerimiseks omakapitali – mida tugevdas kasvav orgaaniline kasum – ning sisenesime edukalt võlaturgudele, näidates Balti ja globaalsete investorite usaldust oma brändi vastu.

Tutvustasime oma uut pakkumiste platvormi Deals, mis juba turgu raputab, võimaldades ettevõtetel suurendada müüki ja aidates tarbijatel leida piirkonna parimad pakkumised. Lisaks sellele tõime välja hulganisti uusi funktsioone meie Personal ja Business ärisuundades – nii kasutajad kui ka partnerid on sellest vaimustuses.

2024. aastal seadsime endale eesmärgiks toimida tõhusamalt, ilma et see aeglustaks meie kasvu või uute toodete turuletoomist – ja me saavutasime selle eesmärgi. Investeeringusime ulatuslikult oma toote- ja tehnikameeskondadesse, kasutades tehisintellekti vahendeid, et targemalt töötada ja kiiremini kasvada.

Finantsiliselt oli 2024. aasta suurepärase. Meie käsitletud GMV on 121.33 miljonit eurot, teenisime 27.12 miljonit eurot tulu, meie EBITDA oli 16.53 miljonit eurot ja teenisime 11.25 miljonit eurot puhaskasumit. Meie koguvarade mahuks kujunes 71.09 miljonit eurot, mis on kõigi aegade parim näitaja.

Need arvud rõhutavad nii meie kasvu kui ka distsiplineeritud finantslähenumist. ESTO kuulub meie sektori kõige kasumlikumate ettevõtete hulka, eriti kui arvestada, et paljud konkurendid üritavad ikka veel mitte kahjumisse jääda.

Kogu 2024. aasta jooksul hoidsid meie õigus- ja riskimeeskonnad, keda toetasid spetsiaalsed komiteed, ettevõttesisesed ja välised riskid ilma suuremate probleemideta kontrolli all. Kuna tegutseme Baltimaade turgudel, kus valuutaks on euro, ei ole valuutarisk meie jaoks probleem. Kuigi intressimäärad võivad olla olulised, näitavad meie laenukulud, mis on muude mitte-pankadega võrreldes suhteliselt madalad, et investorid usaldavad meie stabiilsust.

Meie äri ei ole hooajaline ja näeme tugevat kasvu kogu aasta jooksul. Samuti kasutame kõrgtehnoloogiat, sealhulgas tehisintellekti, et täiustada oma riskijuhtimist ja oma valdkonnas veelgi paremaid tulemusi saavutada.

Tulevikku vaadates soovime saada Balti kaubanduskeskkonna suurimaks liikumapanevaks jõuks, luues piirkonna parima ostuökosüsteemi. Eestis oleme juba teistest ees ja kavatseme samamoodi jätkata.

Meie lähenemisviis põhineb kokkuhoidlikkusel, kasumlikkusel ja tõhususel, mis on ühendatud kaasaegse tehnoloogia ja toodete kiire turule toomisega.

Arendame jätkuvalt oma Personal, Business ja Deals platvorme, et pakkuda Baltimaade tarbijatele ja ettevõtetele täpselt seda, mida nad vajavad. Nii loome jätkuvalt tõelist lisandväärtust oma kasutajatele, partneritele, töötajatele, võlausaldajatele ja aktsionäridele, mis võimaldab ESTO-l ka järgnevatel aastatel stabiilselt kasvada.

Martin Ustaal

ESTO AS juhatuse liige

Raamatupidamise aruanne

Finantsseisundi aruanne

(tuhandetes eurodes)

	Lisa nr	31.12.2024	31.12.2023
VARAD			
Käibevara			
Raha ja raha lähendid	5	897	1,477
Laenud ja ettemaksed klientidele	6	55,132	50,838
Ettemaksed		548	659
Muu vara	7	824	489
Käibevara kokku		57,402	53,463
Põhivara			
Laenud ja ettemaksed klientidele	6	13,619	8,287
Materiaalne põhivara		14	29
Immateriaalne põhivara	8	51	66
Põhivara kokku		13,684	8,381
VARAD KOKKU		71,085	61,844
KOHUSTISED JA OMAKAPITAL			
Kohustised			
Lühiajalised kohustised			
Saadud laenud	9	19,046	14,431
Intressivõlad	9	991	4,906
Võlad tarnijatele ja muud võlad	10	908	924
Maksukohustised	11	46	30
Lühiajalised kohustised kokku		20,990	20,292
Pikaajalised kohustised			
Saadud laenud	9	26,384	29,095
Pikaajalised kohustised kokku		26,384	29,095
KOHUSTISED KOKKU		47,374	49,387
Omakapital			
Aktiivkapital	12	100	100
Ülekurs		155	155
Kohustuslik reservkapital	12	11	11

	Lisa nr	31.12.2024	31.12.2023
Eelmiste perioodide jaotamata kasum		12,192	6,341
Koondkasum kokku		11,254	5,851
Omakapital kokku		23,711	12,457
OMAKAPITAL JA KOHUSTISED KOKKU		71,085	61,844

Kasumi- ja muu koondkasumi aruanne

(tuhandetes eurodes)

	Lisa nr	2024	2023
Intressitulu ja sarnane tulu laenudelt	14	20,803	15,988
Intressikulu	14	(5,235)	(4,493)
Neto intressitulu ja sarnane tulu laenudelt		15,568	11,495
Muu intressitulu	15	30	19
Muu intressitulu kokku		30	19
Teenus- ja vahendustasu tulud	16	2,529	1,975
Teenus- ja vahendustasu kulud	16	(1,402)	(1,200)
Puhastulu teenus- ja vahendustasudelt		1,127	775
Muud tulud		206	212
Korrigeeritud soetusmaksumuses hinnatava finantsvara kajastamise lõpetamisest tekkinud puhaskahjum	3	(2,999)	(2,970)
Finantsinstrumentide väärtuse langus	3	526	(276)
Muud tegevuskulud	17	(1,894)	(2,083)
Tööjõukulud	18	(1,035)	(1,034)
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	8	(41)	(54)
Muud kulud		(236)	(234)
Kasum enne tulumaksustamist		11,254	5,851
Tulumaks		-	-
Aruandeperioodi kasum		11,254	5,851
Muu koondkasum		-	-
Koondkasum kokku		11,254	5,851

Rahavoogude aruanne

(tuhandetes eurodes)

	Lisa nr	2024	2023
RAHAVOOD ÄRITEGEVUSEST			
Kasum		11,254	5,851
Korrigeerimised või muutused:		3,048	1,125
– Intressitulu		9	(450)
– Laenude ja ettemaksete allahindlus (neto)	3	(526)	276
– Korrigeeritud soetusmaksumuses hinnatava finantsvara kajastamise lõpetamisest tekkinud puhaskahjum	3	2,999	2,970
– Põhivarade kulum ja väärtuse langus	8	41	51
– Muud korrigeerimised		526	(1,722)
Korrigeerimised või muutused kokku		14,302	6,976
Muutused:			
– Muud varad ja ettemaksed		(225)	(741)
– Võlad tarnijatele, intressi- ja muud võlad		(3,916)	3,894
– Laenud ja ettemaksed klientidele		(12,633)	(11,920)
Muutused kokku		(16,774)	(8,767)
ÄRITEGEVUSES KASUTATUD NETORAHAVOOD		(2,473)	(1,791)
RAHAVOOD INVESTEERIMISTEGEVUSEST			
Materiaalse põhivara soetamine		(9)	(4)
Immateriaalse põhivara soetamine	8	(2)	(3)
INVESTEERIMISTEGEVUSEST SAADUD / (INVESTEERIMISTEGEVUSES KASUTATUD) NETORAHAVOOD		(11)	(8)
RAHAVOOD FINANTSEERIMISTEGEVUSEST			
Saadud laenude laekumised		24,676	23,477
Laenude tagasimaksed		(22,772)	(20,588)
NETORAHAVOOD FINANTSEERIMISTEGEVUSEST		1,904	2,889
RAHA JA RAHA LÄHENDITE NETOSUURENEMINE / (VÄHENEMINE)		(580)	1,090
Raha ja raha lähendid perioodi alguses		1,477	387
Raha ja raha lähendid perioodi lõpus		897	1,477

Omakapitali muutuste aruanne

2023

(tuhandetes eurodes)

	Aktiakapital	Ülekurss	Kohustuslik reservkapital	Eelmiste perioodide jaotamata kasum	Omakapital kokku
Saldo seisuga 31.12.2022	100	155	11	7,789	8,055
Eelmise perioodi korrigeerimised	-	-	-	(1,449)	(1,449)
Saldo seisuga 01.01.2023	100	155	11	6,341	6,606
Perioodi muu koondkasum kokku	-	-	-	5,851	5,851
Aruandeaasta kasum	-	-	-	5,851	5,851
Muu koondkasum	-	-	-	-	-
Saldo seisuga 31.12.2023 parandatud*	100	155	11	12,192	12,457

Eelmiste perioodide parandused tehti seoses ettevõtte arvestuspõhimõtte muudatusega, mis on seotud oodatava krediitkahjumiga. Täiendav teave on esitatud lisas 2.2.

2024

(tuhandetes eurodes)

	Aktiakapital	Ülekurss	Kohustuslik reservkapital	Eelmiste perioodide jaotamata kasum	Omakapital kokku
Saldo seisuga 31.12.2023	100	155	11	12,192	12,457
Perioodi muu koondkasum kokku	-	-	-	11,254	11,254
Aruandeaasta kasum	-	-	-	11,254	11,254
Muu koondkasum	-	-	-	-	-
Saldo seisuga 31.12.2024	100	155	11	23,446	23,711

Lisateave omakapitali kohta on toodud lisas nr 12.

Lehekülgedel 11-44 toodud lisad moodustavad raamatupidamise aastaaruande lahutamatu osa.

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa nr 1. Üldteave

ESTO AS (edaspidi: ESTO ja/või ettevõtte) on 06.01.2017 Eestis asutatud ja Eestis asuv ettevõtte. Ettevõtte juriidiline aadress on Laeva tn 2, 10111 Tallinn, Harju maakond, Eesti. Ettevõtte peamine tegevussuund on tarbijakrediidilaenude väljastamine ESTO kaupmeeste võrgustiku kaudu või otse klientidele.

Lisa nr 2. Olulised arvestuspõhimõtted

Lisa nr 2.1. Arvestuspõhimõtte alused

Ettevõtte 2024. aasta raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Euroopa Liidus vastuvõetud rahvusvaheliste finantsaruandlusstandarditega (IFRS).

Ettevõtte juhatus kinnitas raamatupidamise aastaaruande väljastamiseks 30.04.2025. Eesti äriseadusiku kohaselt peavad juhatuse poolt koostatud aastaaruande, sealhulgas raamatupidamise aastaaruande, kinnitama nõukogu ja aktsionäride üldkoosolek.

Lisa nr 2.2. Arvestuspõhimõtte muudatused

Alates 1. jaanuarist 2024 rakendas ettevõtte muudatuse oma arvestuspõhimõtetes oodatava krediidikahjumi mõõtmiseks vastavalt IFRS 9 – Finantsinstrumendid standardile. Uuendatud poliitika toob kaasa ettenägelikuma ja riskitundlikuma lähenemisviisi, täiustades krediidiriski segmentatsiooni, kaasates ajakohastatud makromajanduslikud eeldused ja kaalutud stsenaariumid ning täpsustades arvutusmetoodikat, et tagada ühtne rakendamine kõikides riskietappides ja krediititoodetes.

Selle arvestuspõhimõtte muudatuse tulemusena on ettevõtte rakendanud muudatusi tagasiulatuvalt vastavalt IAS 8-le ning 2023. aasta võrdlusandmed on ümber arvestatud.

Parandused olid järgmised:

(tuhandetes eurodes)

Finantsseisundi aruanne

	Esialgne saldo seisuga 31.12.2023	Parandatud saldo seisuga 31.12.2023
Laenud ja ettemaksed klientidele (käibevara)	52,287	50,838
Eelmiste perioodide jaotamata kasum	7,789	6,341

(tuhandetes eurodes)

Rahavoogude aruanne

	Esialgne 2023. aasta liikumine	Parandatud 2023. aasta liikumine
Laenud ja ettemaksed klientidele	(13,369)	(11,920)

(tuhandetes eurodes)

Omakapitali muutuste aruanne

	Esialgne saldo seisuga 31.12.2023	Parandatud saldo seisuga 31.12.2023
Eelmiste perioodide jaotamata kasum	7,789	6,341

Lisa nr 2.3. Uute ja muudetud raamatupidamisstandardite kasutuselevõtt

Rahvusvaheliste Raamatupidamisstandardite Nõukogu (IASB) on välja andnud finantsaruandluse seisukohalt olulisi muudatusi IFRS standardites. Aruandeperioodil ei ole ettevõtte võtnud ennetähtaegselt kasutusele ühtegi muud standardit, tõlgendust või muudatust, mis on välja antud, kuid ei ole veel jõustunud.

„Kohustiste lühi- või pikaajaliseks liigitamine ja tingimustega pikaajalised kohustised“ – IAS 1 muudatused

IAS 1 „Finantsasuannete esitamine“ muudatuses, mis anti välja aastatel 2020 ja 2022, selgitatakse, et kohustised liigitatakse kas lühiajalisteks või pikaajalisteks olenevalt aruandekuupäeval kehtivatest õigustest. Sellist liigitamist ei mõjuta juhtkonna ootused või pärast aruandekuupäeva toimunud sündmused (nt loobumise saamine või sellise kohustuse rikkumine, mille ettevõtte peab täitma alles pärast aruandeperioodi).

Laenulepingutega seotud tingimused ei mõjuta kohustiste liigitamist aruandekuupäeval, kui nende tingimuste täitmine on nõutav alles pärast aruandeperioodi lõppu. Kui ettevõtte peab siiski kohustust täitma aruandekuupäeval või enne seda, tuleb seda arvesse võtta otsustamisel, kas kohustis tuleb liigitada lühiajaliseks või pikaajaliseks, isegi kui kohustise täitmist kontrollitakse alles pärast aruandekuupäeva.

Muudatustega kehtestatakse täiendavad avalikustamismõõdud ettevõtetele, kes liigitavad kohustise pikaajaliseks, kui sellele kehtivad tingimused, mis tuleb täita 12 kuu jooksul pärast aruandekuupäeva. Nõutav avalikustamine hõlmab järgmist:

♦ Kohustuse bilansiline väärtus

Tingimuste üksikasjad, sealhulgas nende olemus ja täitmise tähtaeg

Asjakohased faktid ja asjaolud, mis näitavad, kas tingimuste täitmine võib olla ettevõttele keeruline

Muudatusi tuleb rakendada tagasiulatuvalt vastavalt standardile IAS 8 „Arvestusmeetodid, arvestushinnangute muutused ja vead“.

Erilisi üleminekusätteid kohaldatakse nende ettevõtete suhtes, kes võtsid 2020. aastal tehtud muudatused kohustiste liigitamises kasutusele ennetähtaegselt.

Muudatustel ei olnud ettevõttele olulist mõju.

IFRS 16 muudatused: „Liisingukohustus müügi-tagasirendi tehingus“

Septembris 2022 viis IASB lõpule IFRS 16 (rendilepingud) kitsad muudatused, et muuta selgemaks nõudeid müügi- ja tagasirendi tehingutele. Need muudatused täpsustavad, kuidas ettevõtte peaks kajastama müügi-tagasirendi tehingut pärast tehingu kuupäeva.

Muudatused sätestavad, et rendikohustuse mõõtmisel pärast müügi-tagasirendi tehingut peab müüja-rentnik määrama „rendimaksed“ ja „korrigeeritud rendimaksed“ viisil, mis hoiab ära säilitatud kasutusõiguse esemeks oleva varaga seotud kasumi või kahjumi kajastamise.

Need muudatused mõjutavad peamiselt müügi- ja tagasirendilepinguid, mille kohaselt rendimaksed sisaldavad muutuvaid elemente, mis ei sõltu indeksist või intressimäärast.

Muudatustel ei olnud ettevõttele olulist mõju.

IAS 7 ja IFRS 7 „Tarnijate rahastamise kokkulepped“ muudatused

25. mail 2023 väljastas IASB standarditesse IAS 7 („Rahavoogude aruanne“) ja IFRS 7 („Finantsinstrumendid: avalikustatav teave“) tehtud muudatused, et kehtestada konkreetseid aruandlusnõuded tarnijate rahastamise kokkulepete (SFA) kohta.

Muudatused suurendavad läbipaistvust, tagades, et investoritel oleks piisavalt teavet hindamiseks, kuidas tarnijate rahastamise kokkulepped ettevõtte kohustusi, rahavoogusid ja likviidsusriski mõjutavad.

Uute nõuete kohaselt peavad ettevõtted avalikustama:

Tarnijate rahastamise kokkulepete tingimused.

Finantskohustiste, mille suhtes kehtivad SFA-d ja mida on kajastatud finantsaruannetes, bilansiline väärtus.

Finantskohustiste osa SFA-des, mille korral tarnijad on juba makse saanud.

Maksetähtaegade vahemik nii SFA-dega seotud kohustiste kui ka võrreldavate tarnijatele olevate võlgnevuste korral.

SFA-des sisalduvate finantskohustiste mitterahalised muutused.

Likviidsusriski kontsentratsioon SFA-dega seotud finantseerimisasutustega.

Ettevõtted peavad SFA-de kohta käiva teabe koondama, kuid peavad ka oluliselt erinevate tingimustega kokkulepete kohta andmed eraldi avalikustama.

Muudatustel ei olnud ettevõttele olulist mõju.

Lisa nr 2.4. Väljaantud, kuid veel jõustumata ja ennetähtaegselt kasutusele võtmata standardid

Järgmisi uusi standardeid, tõlgendusi ja muudatusi 31. detsembril 2024 lõppenud aruandeperioodile veel ei rakendatud ning neid ei ole seetõttu käesoleva raamatupidamise aastaaruande koostamisel kohaldatud. Ettevõtte kavatseb neid pärast nende jõustumist kohaldama hakata.

IAS 21 „Vahetusvõimaluse puudumine“

(Kohaldatakse aruandeperioodidel, mis algavad 1. jaanuaril 2025 või hiljem. Ennetähtaegne kohaldamine on lubatud.)

2023. aasta augustis tegi IASB muudatused standardisse IAS 21, millega täpsustas, kuidas ettevõtted peaksid kindlaks tegema, kas valuuta on teise valuuta vastu vahetatav ja kuidas hinnata hetkekurssi, kui see nii ei ole.

Varem määratles IAS 21 ainult vahetuskurssi, mida tuleb kasutada juhul, kui vahetatavus puudub ajutiselt – mitte siis, kui vahetatavus puudub pikaajaliselt.

Uued nõuded annavad juhiseid hindamiseks, kas valuuta vastab vahetatavuse kriteeriumidele ja kuidas hinnata sobivat vahetuskurssi.

Ettevõtte eeldab, et muudatused ei avalda olulist mõju tema finantsaruannetele nende esmakordsel rakendamisel.

„Finantsinstrumentide liigitamise ja mõõtmise muudatused“ IFRS 9 ja IFRS 7

(Kohaldatakse aruandeperioodidel, mis algavad 1. jaanuaril 2026 või hiljem. Ennetähtaegne kohaldamine on lubatud.)

30. mail 2024 väljastas IASB suundatud muudatused standardites IFRS 9 „Finantsinstrumendid“ ja IFRS 7 „Finantsinstrumendid: Finantsinstrumentide liigitamise ja mõõtmisega seotud tavapäraste probleemide lahendamiseks vajalik avalikustatav teave“.

Peamised muudatused on muuhulgas järgmised:

- ♦ Teatud finantsvarade ja -kohustuste kajastamise ja kajastamise lõpetamise täpsustused koos konkreetsete juhistega elektrooniliste sularahaülekandesüsteemidega seotud tehingute kohta.
- ♦ Täiendavad avalikustamismõõduid finantsinstrumentide kohta, mille lepingutingimused on seotud ESG tulemuslikkuse eesmärkidega.
- ♦ Laiendatud liigitamise kriteeriumid, millega hinnatakse, kas finantsvarad vastavad ainult põhiosa- ja intressimaksete (SPPI) tingimusele.
- ♦ Ajakohastatud avalikustatav teave õiglasest väärtuses muu koondkasumi kaudu (FVOCI) mõõdetavate finantsvarade kohta.
- ♦ Uued avalikustamismõõduid pikaajalisteks liigitatud laenulepingute osas, mis täpsustavad, kuidas edasilükatud arveldusõigused liigitamist mõjutavad.

Ettevõtte eeldab, et muudatused ei avalda olulist mõju tema finantsaruannetele nende esmakordsel rakendamisel.

IFRS 18 „Finantsaruannete esitamine ja avalikustamine“

(Kohaldatakse aruandeperioodidel, mis algavad 1. jaanuaril 2027 või hiljem. Ennetähtaegne kohaldamine on lubatud.)

IFRS 18 kehtestab olulised muudatused finantsaruannete esitamises, asendades IAS 1 „Finantsaruannete esitamine“ kasumiaruandele keskendumisega:

Määratleb kasumiaruande järjepideva struktuuri, sealhulgas kohustuslikud vahesummad.

Nõuab, et ettevõtte määraksid kõige kasulikuma liigituse tegevuskulude esitamiseks kasumiaruandes.

- ♦ Suurendab läbipaistvust, nõudes peamiste andmete avalikustamist finantsaruannete väliselt kajastatavate tulemusnäitajate (nt juhtkonna määratletud tulemusnäitajad) kohta.
- ♦ Tugevdab finantsaruannete ja nende lisade koondamise ja eristamise põhimõtteid.

Ettevõtte eeldab, et muudatused ei avalda olulist mõju tema finantsaruannetele nende esmakordsel rakendamisel.

IFRS 19 „Avaliku aruandekohustuseta tütarettevõtte: avalikustatav teave“

See uus standard rakendub koos teiste IFRSi raamatupidamisstandarditega. Nõuetele vastav tütarettevõtte rakendab teiste IFRSi raamatupidamisstandardite nõudeid, välja arvatud avalikustamismõõduid; selle asemel rakendab ta IFRS 19 vähendatud avalikustamismõõduid. IFRS 19 vähendatud avalikustamismõõduid tasakaalustavad nõuetele vastavate tütarettevõtete finantsaruannete kasutajate teabevajadusi koostajate kulude kokkuhoiuga. IFRS 19 on vabatahtlik standard nõuetele vastavate tütarettevõtete jaoks.

Tütarettevõtte vastab nõuetele, kui:

tal ei ole avalikku aruandekohustust; ja

- ♦ tal on lõplik või vahepealne emaettevõtte, mis koostab IFRS raamatupidamisstandardile vastavaid avalikkusele kättesaadavaid konsolideeritud finantsaruandeid.

Muud uued standardid ja muudatused finantsaruandeid ei mõjuta.

Lisa nr 2.5. Arvestus- ja esitusvaluuta

Raamatupidamise aastaaruanne esitatakse (tuhandetes) eurodes, mis on ka ettevõtte arvestusvaluuta.

Lisa nr 2.6. Eeldused ja hinnangud

Raamatupidamise aastaaruande koostamine eeldab juhtkonnalt otsuste, hinnangute ja eelduste tegemist, mis mõjutavad põhimõtete kohaldamist ning aruannetes kajastatud varade ja kohustiste suurust ning tulusid ja kulusid. Need hinnangud põhinevad olemasoleval teabel ja juhtkonna hinnangul praeguste sündmuste kohta, kuid tegelik tulemus võib nendest hinnangutest erineda.

Hinnanguid ja nendega seotud eeldusi vaadatakse pidevalt läbi ning need tuginevad ajaloolistele kogemustele ja muudele teguritele, sealhulgas ettevõtteväliste turusündmustele ja eeldatavatele tulevikusündmustele, mida juhtkond peab asjaolusid arvestades asjakohasteks. Muutusi juhtkonna hinnangutes kajastatakse edasiulatuvalt.

Hinnangud

Teave raamatupidamise põhimõtete kohaldamisel tehtud hinnangute kohta, millel on aruandes kajastatud summadele olulisim mõju, on toodud järgmistes lisades:

- **Lisa nr 3.** Kriteeriumide kehtestamine, mille alusel määratakse kindlaks, kas finantsvara krediidirisk on selle esmasest kajastamisest alates kasvanud, otsustatakse metodoloogia tulevikku vaatava teabe kaasamiseks eeldatava krediidikahju mõõtmise ning valitakse ja kinnitatakse eeldatava krediidikahju mõõtmiseks kasutatavad mudelid.

Eeldused ja hindamisebakiindlused

Teave eelduste ja hindamisebakiindluste kohta, millega kaasneb oluline risk, et nende tõttu osutub vajalikuks 31. detsembril 2024 lõppenud aasta osas oluliste korrigeerimiste tegemine, on toodud alljärgnevatel lisades:

- **Lisa nr 2.7 alajaotus „Finantsvarad ja finantskohustised“ ja lisa nr 3: finantsinstrumentide väärtuse langus:** eeldatava krediidikahju mõõtmise mudeli sisendite, sealhulgas kaetavate rahavoogude hindamisel ja tulevikku vaatava teabe kaasamisel kasutatavate peamiste eelduste, kindlaksmääramine.

- ♦ ECL-mudel tugineb sellistele põhieeldustele nagu makseviivituse tõenäosus (PD), makseviivitusest tingitud kahjumäär (LGD) ja makromajanduslike stsenaariumide osakaalud. Neid eeldusi hinnatakse perioodiliselt ümber, et kajastada muutusi majandustingimustes ja krediidiriski trendides.

- ♦ Juhtkond peab prognoositud SKP kasvu, inflatsiooni ja intressimäärasid ning töötuse suundumusi peamisteks makromajanduslikeks teguriteks, mis mõjutavad krediidiriski mudelit.

- **Lisa 4: finantsinstrumentide õiglase väärtus:** varade ja kohustiste õiglase väärtuse määramine.

- ♦ Finantsinstrumentide õiglase väärtuse hindamisel esineb ebakindlust, eriti 3. taseme instrumentide osas, mis tuginevad hindamismudelites kasutatavatele vaatlusele mittevastavatele sisenditele. Muutused diskontomäärades, turutingimustes ja riskiprognosides võivad oluliselt mõjutada neid õiglase väärtuse mõõtmisi.

Finantsinstrumentide oodatavate krediidikahjumite ja õiglase väärtuse hindamisel kasutatakse mudeleid ja eeldusi, mis põhinevad aruandekuupäeval kättesaadaval parimal võimalikul teabel.

Varasemate eelduste muutuste selgitus

Juhtkond hindab pidevalt krediidiriski hindamisel kasutatavate eelduste mõistlikkust. Aruandeperioodi jooksul täpsustati oodatava krediidikahju hinnangut, et võtta arvesse ajakohastatud ajaloolisi kahjumiandmeid ja muudetud makromajanduslike ootusi.

Lisa nr 2.7. Arvestuspõhimõtted

Alljärgnevalt on esitatud käesoleva raamatupidamise aastaaruande koostamise aluseks olevad peamised arvestuspõhimõtted. Kirjeldatud arvestuspõhimõtteid on kohaldatud järjepidevalt, välja arvatud kui järgnevas tekstis on teisiti sätestatud.

Raha ja raha lähendid

Raha ja raha lähendid finantsseisundi aruandes hõlmavad sellise vara saldosisid, mille lõpptähtaeg omandamise kuupäeva seisuga on vähem kui kolm kuud, sealhulgas sularaha ja piiranguteta raha lähendite saldod.

Raha ja raha lähendeid kajastatakse finantsseisundi aruandes korrigeeritud soetusmaksumuses.

Rahavoogude aruandes kasutatakse põhitegevuse rahavoogude kajastamiseks kaudset meetodit. Rahavoogusid finantseerimis- ja investeerimistegevusest kajastatakse otsemeetodil.

Intressid

i. Sisemine intressimäär

Intressitulu ja -kulu kajastatakse kasumiaruandes, kasutades sisemise intressi meetodit. Sisemine intressimäär on määr, mis diskonteerib täpselt finantsinstrumendi eeldatava kehtivusaja jooksul prognoositavad tulevased rahamaksed või -laekumised:

- finantsvara bilansilisse brutojääkmaksumusse; või
- finantskohustise korrigeeritud soetusmaksumusse.

Muude finantsinstrumentide, peale ostetud või väljastatud halvenenud krediitkvaliteediga varade, sisemise intressimäära arvutamisel hindab ettevõtte tuleviku rahavoogusid arvestades kõiki finantsinstrumendi lepingulisi tingimusi, kuid mitte eeldatavat krediitkahju.

Sisemise intressimäära arvutamisel on võetud arvesse tehingukuluseid ja -tasusid ning makstud ja saadud tasusid, mis on sisemise intressimäära lahutamatuks osaks. Tehingukulud sisaldavad lisanduvaid kulusid, mis on otseselt seotud finantsvara või finantskohustise omandamise või emiteerimisega.

ii. Korrigeeritud soetusmaksumus ja bilansiline brutojääkmaksumus

Finantsvara või finantskohustise korrigeeritud soetusmaksumus on summa, milles finantsvara või finantskohustist mõõdetakse nende esmasel kajastamisel miinus põhiosa tagasimaksed, millele lisandub või millest lahutatakse sisemise intressimäära meetodit kasutades selle algsomme ja lõppsumma vahelt arvestatud kumulatiivne amortisatsioon ja mida finantsvarade suhtes on korrigeeritud eeldatava krediitkahju allahindlusega. Finantsvara bilansiline brutojääkmaksumus on finantsvara korrigeeritud soetusmaksumus enne eeldatava krediitkahju allahindlusega korrigeerimist.

iii. Intressitulude ja -kulude arvestus

Finantsvara või finantskohustise sisemine intressimäär arvutatakse finantsvara või finantskohustise esmase kajastamise hetkel. Intressitulude ja -kulude leidmisel kohaldatakse sisemist intressimäära vara bilansilisele brutojääkmaksumusele (kui vara ei ole halvenenud krediitkvaliteediga) või kohustise korrigeeritud soetusmaksumusele. Ujuva intressimääraga instrumentide rahavoogude perioodilise ümberhindamise tulemusena korrigeeritakse sisemist intressimäära, et peegeldada liikumisi turu intressimäärades. Samuti korrigeeritakse sisemist intressimäära õiglase väärtuse riskimaandamise korrigeerimiseks kuupäeval, mil algab riskimaandamise korrektsiooni amortiseerimine.

Seevastu finantsvara puhul, mille krediitkvaliteet on pärast esmast kajastamist halvenenud, arvestatakse intressitulu sisemise intressimäära kohaldamisega finantsvara korrigeeritud soetusmaksumusele. Kui vara ei ole enam halvenenud krediitkvaliteediga, hakatakse intressitulu jälle brutosomme alusel arvestama.

Finantsvara puhul, mis oli esmasel kajastamisel halvenenud krediitkvaliteediga, arvestatakse intressitulu krediidiga korrigeeritud sisemise intressimäära kohaldamisega vara korrigeeritud soetusmaksumusele. Intressitulu ei hakata uuesti brutosomme alusel arvestama, isegi kui vara krediidirisk paraneb.

iv. Esitus

Kasumiaruandes ja muus koondkasumis esitatud sisemise intressimäära meetodil arvestatud intressitulu sisaldab korrigeeritud soetusmaksumuse alusel mõõdetud finantsvarade ja finantskohustiste intressi.

Kasumiaruandes ja muus koondkasumis esitatud intressikulu sisaldab korrigeeritud soetusmaksumuse alusel mõõdetud finantskohustisi.

Teenus- ja vahendustasud

Teenus- ja vahendustasude tulud ja kulud, mis on finantsvara või finantskohustise sisemise intressimäära lahutamatud osad, sisalduvad sisemises intressimääras.

Muud teenus- ja vahendustasude tulud (nt kontohalduse tasud) kajastatakse siis, kui vastavad teenused osutatakse.

Muud teenus- ja vahendustasude kulud on peamiselt seotud tehingu- ja teenustasudega, mis kantakse teenuste saamisel kuludesse.

Finantsvarad ja finantskohustised

i. Kajastamine ja esmane mõõtmine

Ettevõtte kajastab laene ja ettemakseid esmalt nende tekkimise kuupäeval. Kõik muud finantsinstrumendid kajastatakse kauplemisskuupäeval, mis on see kuupäev, mil ettevõttest saab instrumendi osas sõlmitud lepingu pool.

Finantsvara või finantskohustist mõõdetakse esmalt õiglases väärtuses, millele õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastamata objekti korral lisanduvad selle soetamise või emiteerimisega otseselt seotud tehingukulud. Finantsinstrumendi õiglane väärtus esmasel kajastamisel on üldjuhul selle tehinguhind.

ii. Liigitus

Finantsvara

Finantsvara klassifitseeritakse esmasel kajastamisel korrigeeritud soetusmaksumuses, õiglases väärtuses muutustega läbi muu koondkasumi ja õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande mõõdetuna.

Finantsvara mõõdetakse korrigeeritud soetusmaksumuses, kui mõlemad järgmised tingimused on täidetud ja seda pole mõõdetud õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande:

- vara hoitakse ärimudelis, mille eesmärk on hoida vara lepingupõhiste rahavoogude kogumiseks; ja
- finantsvara lepingujärgsete tingimuste kohaselt tekivad konkreetsetel kuupäevadel rahavood, mis on ainult põhiosa- ja intressimaksed.

Võlainstrumenti mõõdetakse õiglases väärtuses muutustega läbi muu koondkasumi ainult siis, kui mõlemad järgmised tingimused on täidetud ja seda pole mõõdetud õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande:

- vara hoitakse ärimudelis, mille eesmärk saavutatakse lepingupõhiste rahavoogude kogumise ja finantsvarade müümiseks; ja
- finantsvara lepingujärgsete tingimuste kohaselt tekivad konkreetsetel kuupäevadel rahavood, mis on ainult põhiosa- ja intressimaksed.

Kauplemiseks mittehoitava omakapitali investeeingu esmasel kajastamisel võib ettevõtte tagasivõtmatult otsustada edasisi õiglase väärtuse muutuseid muus koondkasumis kajastada. Valik tehakse iga investeeingu alusel eraldi.

Kõiki muid varasid mõõdetakse õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande.

Lisaks võib ettevõtte esmasel kajastamisel tagasivõtmatult määratleda finantsvara, mis muul moel vastab korrigeeritud soetusmaksumuses või õiglases väärtuses muutustega läbi muu koondkasumi ja õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande mõõtmise nõuetele, kui see vastasel juhul elimineerib tekkiva arvestuse mittevastavuse või vähendab seda oluliselt.

Ärimudeli hindamine

Ettevõtte annab hinnangu sellise ärimudeli eesmärgi kohta, mille puhul vara hoitakse portfelli tasandil, kuna see kajastab kõige paremini viisi, kuidas äri juhitakse ja kuidas juhtkonnale teavet esitatakse. Arvesse võetud teave sisaldab:

- portfelliga kehtestatud põhimõtteid ja eesmarke ning nende põhimõtete toimimist praktikas. Eelkõige see, kas juhtkonna strateegia keskendub lepingulise intressitulu teenimisele, konkreetse intressiprofiili säilitamisele,

finantsvarade kestuse ja neid varasid rahastavate kohustuste kestuse vastavusse viimisele või rahavoogude realiseerimisele varade müügi kaudu;

- seda, kuidas portfelli tulemuslikkust hinnatakse ja kuidas ettevõtte juhtkonda sellest teavitatakse;
- riske, mis mõjutavad ärimudeli tulemuslikkust ning nende riskide maandamise strateegiat;
- eelmiste perioodide müügi sagedust, mahtu ja ajastust, sellise müügi põhjuseid ja ootusi tulevase müügitegevuse kohta. Seda teavet müügitegevuse kohta ei võeta arvesse eraldi, vaid osana üldisest hinnangust selle kohta, kuidas saavutatakse ettevõttele seatud eesmärk finantsvarade haldamisel ja kuidas realiseeritakse rahavoogusid.

Ettevõtte eraklientide äri hõlmab klientidele antud laene, mida hoitakse lepinguliste rahavoogude kogumiseks. Eraklientide äris antud laenud koosnevad järelmaksust, arvelduskrediidist ja krediidlepingutest.

Hinnang, kas lepingupõhised rahavood on ainult põhiosa- ja intressimaksed (SPPI)

Käesolevas hinnangus on „põhisumma“ määratletud kui finantsvara õiglane väärtus esmasel kajastamisel. „Intressi“ on tasu raha ajaväärtuse ja krediidiriski eest, mis on seotud teatud ajavahemiku jooksul tasumata põhisummaga, ning muude põhiliste laenuriskide ja -kulude ning kasumimarginaali eest.

Hinnates, kas lepingulised rahavood on SPPI, võtab ettevõtte arvesse instrumendi lepingutingimusi. See hõlmab hinnangut selle kohta, kas finantsvara sisaldab lepingutingimust, mis võib muuta lepinguliste rahavoogude ajastust või summat selliselt, et see ei vasta enam sellele tingimusele. Hinnangu andmisel võtab ettevõtte arvesse:

- tingimuslikke sündmusi, mis muudavad rahavoogude summat ja ajastust;
- finantsvõimenduse omadusi;
- ennetähtaegse tagastamise ja pikendamise tingimusi;
- tingimusi, mis piiravad ettevõtte nõuet rahavoogudele teatud varadest; ja
- tegureid, mis muudavad raha ajaväärtuse arvestamist.

Kõik ettevõtte finantsvarad vastavad SPPI kriteeriumile.

Ümberliigitamine

Finantsvarasid ei liigitata pärast nende esmast kajastamist ümber, välja arvatud pärast seda, kui ettevõtte muudab oma finantsvarade juhtimise ärimudelit.

iii. Kajastamise lõpetamine

Finantsvara

Ettevõtte lõpetab finantsvara kajastamise, kui lepingulised õigused finantsvarast tulenevatele rahavoogudele lõppevad või kui ta võõrandab lepingupõhiste rahavoogude saamise õigused tehingus, milles võõrandatakse sisuliselt kõik finantsvaraga seotud riskid ja vara omamisega seotud hüvesid või milles ettevõtte ei võõranda ega säilita olulisel määral kõiki riske ja omamisega seotud hüvesid ning milles ta ei säilita kontrolli finantsvara üle.

Finantsvara kajastamise lõpetamisel kajastatakse vara bilansilise maksumuse (või vara osale, mille kajastamine lõpetatakse, vastava bilansilise maksumuse) ja (i) saadud tasu summa (sh mistahes saadud uus vara miinus võetud uus kohustis) ja (ii) muus koondkasumis kajastatud mistahes kumulatiivse kasumi või kahjumi vahe kasumiaruandes.

Tehingutes, milles ettevõtte võõrandab oma raamatupidamise aastaaruandes kajastatud vara, kuid säilitab kõik või olulised võõrandatud varaga seotud riskid ja hüved, ei lõpeta ettevõtte võõrandatud varade kajastamist.

Finantskohustised

Ettevõtte lõpetab finantskohustise kajastamise, kui tema lepingulised kohustused on täidetud, tühistatud või lõppenud.

iv. Finantsvarade ja finantskohustiste muudatused

Finantsvara

Kui finantsvara tingimusi muudetakse, siis hindab ettevõtte, kas muudetud varast tulenevad rahavood on oluliselt erinevad.

Kui rahavood on oluliselt erinevad, siis loetakse lepingupõhised õigused algsest finantsvarast tulenevatele rahavoogudele lõppenuks. Sellisel juhul lõpetatakse algse finantsvara kajastamine ja uus finantsvara kajastatakse õiglases väärtuses, millele liidetakse mistahes asjakohased tehingukulud. Muudatusega seoses saadud mistahes tasud kajastatakse järgmiselt:

- tasud, mida arvestatakse uue vara õiglase väärtuse määramisel ja tasud, mis kujutavad endast asjakohaste tehingukulude hüvitamist, võetakse arvesse vara esmasel mõõtmisel;
- teised tasud sisalduvad kasumiaruandes osana kajastamise lõpetamisel saadud kasumist või kahjumist.

Kui rahavooge laenusaaaja rahaliste raskuste korral muudetakse, siis tavaliselt on sellise muutmise eesmärk esialgsete lepingutingimuste jõustamise maksimeerimine, mitte oluliselt erinevate tingimustega uue vara tekitamine. Kui ettevõtte kavatses finantsvara muuta viisil, mis toob kaasa rahavoogudest loobumise, siis kaalub ta esmalt, kas osa varast tuleks enne muudatuse toimumist maha kanda. Selline lähenemine mõjutab kvantitatiivse hindamise tulemust ning tähendab, et tavaliselt ei ole kajastamise lõpetamise kriteeriumid sellistel juhtudel täidetud.

Kui korrigeeritud soetusmaksumuses mõõdetud finantsvara või õiglane väärtus muutustega läbi koondkasumi aruande ei vii finantsvara kajastamise lõpetamiseni, siis arvestab ettevõtte kõigepealt ümber finantsvara bilansilise brutojääkmaksumuse, kasutades selleks vara esialgset sisemist intressimäära ja kajastab saadud korrektsiooni muudatuse kasumi või kahjumina kasumiaruandes. Ujuva intressimääraga finantsvara korral korrigeeritakse muudatuse kasumi või kahjumi arvestamiseks kasutatud sisemist intressimäära, et see peegeldaks turutingimusi muudatuse tegemise ajal. Mistahes kantud kulud või tasud ning saadud muudatustasud korrigeerivad muudetud finantsvara bilansilist brutojääkmaksumust ja amortiseeritakse muudetud finantsvara järelejäänud tähtaja jooksul.

Kui selline muudatus tehakse laenusaaaja rahaliste raskuste tõttu (vt allpool toodud osa „väärtuse langus“), siis esitatakse kasum ja kahjum koos vara väärtuse langusest tekkinud kahjumiga. Muudel juhtudel esitatakse seda intressituluna, mis on arvestatud sisemise intressimäära meetodi abil.

Finantskohustised

Ettevõtte lõpetab finantskohustise kajastamise, kui lepingutingimusi muudetakse ja uued rahavood finantskohustisest on oluliselt erinevad. Sellisel juhul kajastatakse muudetud tingimustel põhinev uus finantskohustis õiglases väärtuses. Lõpetatud finantskohustise või teisele osapoolele võõrandatud finantskohustise (või finantskohustise osa) bilansilise maksumuse ja makstud tasu vahet, sealhulgas üleantud mitterahalist vara või ülevõetud kohustusi, kajastatakse kasumiaruandes.

Kui finantskohustise muutmist ei arvestata kajastamise lõpetamisena, siis arvestatakse kohustise korrigeeritud soetusmaksumus ümber diskonteerides selleks muudetud rahavooge esialgse sisemise intressimääraga ja kajastades saadud kasumit või kahjumit kasumiaruandes. Ujuva intressimääraga finantskohustiste korral korrigeeritakse muudatuse kasumi või kahjumi arvestamiseks kasutatud sisemist intressimäära, et see peegeldaks turutingimusi muudatuse tegemise ajal. Mistahes kulud ja tasud kajastatakse kohustise bilansilise maksumuse korrigeerimisena ja amortiseeritakse muudetud finantskohustise järelejäänud tähtaja jooksul arvestades selleks ümber instrumendi sisemise intressimäära.

V. Tasaarveldus

Finantsvara ja -kohustised tasaarvestatakse ning netosummat kajastatakse finantsseisundi aruandes siis, kui on olemas seaduslikult jõustatav õigus kajastatud summasid tasaarvestada ning on tekkinud kavatsus netosummades arveldada või vara realiseerida ning samal ajal kohustist täita.

Tulusid ja kulusid kajastatakse netosummas ainult siis, kui see on IFRS-i standarditega lubatud.

vi. Õiglase väärtuse mõõtmine

Õiglane väärtus on hind, mis saadaks vara müümisel või tuleks tasuda kohustise võõrandamisel turuosaliste vahel hindamiskuupäeval toimuva korrapärase tehingu käigus või, selle puudumisel, kõige soodsamal turul, millele ettevõtte vastaval kuupäeval ligi pääseb. Kohustise õiglane väärtus peegeldab selle mittetäitmise riski.

Kui see on kättesaadav, siis kasutab ettevõtte instrumendi õiglase väärtuse hindamiseks selle instrumendi aktiivsel turul noteeritud hinda. Turg loetakse aktiivseks, kui vara või kohustisega tehtavad tehingud toimuvad piisavalt sageli ja mahu, mis on piisav pideva hinnainfo andmiseks.

Kui aktiivsel turul noteeritud hinda ei ole, siis kasutab ettevõtte hindamismeetodeid, mis võimaldavad maksimaalselt ära kasutada asjakohaseid jälgitavaid sisendeid ja minimeerida mittejälgitavate sisendite kasutamist. Valitud hindamismeetod hõlmab kõiki tegureid, mida turuosalistes tehingu hinnastamisel arvestaksid.

Finantsinstrumendi õiglase väärtuse parimaks tõendiks esmasel kajastamisel on tavaliselt tehinguhind – st antud või saadud tasu õiglane väärtus. Kui ettevõtte teeb kindlaks, et õiglane väärtus algsel kajastamisel erineb tehinguhinnast ja õiglast väärtust ei tõenda identse vara või kohustise noteeritud hind aktiivsel turul ning see ei põhine hindamistehnikal, milles mittejälgitavaid sisendeid hinnatakse vahe suhtes ebaoluliseks, siis finantsinstrumenti mõõdetakse algselt

õiglasel väärtuses ja korrigeeritakse, et lükata edasi esmasel kajastamisel mõõdetud õiglase väärtuse ja tehinguhinna vahelist erinevust. Edaspidi kajastatakse seda vahet põhjendatult kasumiaruandes instrumendi kehtivusaja jooksul, aga mitte hiljem kui ajal, mil jälgitavad turuandmed hinnangut täielikult toetavad või tehing lõpule viiakse.

Ettevõtte kajastab ülekanded õiglase väärtuse hierarhia tasemetel vahel aruandeperioodi, mille jooksul muutus aset leidis, lõpu seisuga.

vii. Väärtuse langus

Ettevõtte kajastab järgmiste instrumentide, mida ei mõõdetata õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande, eeldatava krediidikahju allahindlusi:

- finantsvarad, mis on võlainstrumentid.

Ettevõtte mõõdab kahju allahindlusi kehtivusaja eeldatava krediidikahjuga võrdses summas, välja arvatud järgmiste instrumentide korral, mille puhul seda mõõdetakse 12 kuu eeldatava krediidikahjuna:

- finantsinstrumentid, mille krediidirisk ei ole alates nende esmasest kajastamisest oluliselt suurenenud.

12 kuu eeldatav krediidikahju on kehtivusaja eeldatava krediidikahju osa, mis tuleneb täitmata jätmistest, mis on võimalikud 12 kuu jooksul pärast aruandekuupäeva, olenemata sellest, millal need kahjumid lõpuks realiseeruvad. Finantsinstrumente, mille suhtes kajastatakse 12 kuu eeldatav krediidikahju, nimetatakse „1. etapi finantsinstrumentideks“. 1. etapi finantsinstrumentide krediidirisk ei ole nende esmasest kajastamisest alates oluliselt kasvanud ja nende väärtus ei ole krediidiriski tõttu langenud ning neid ei ole restruktureeritud, tagasimakseperioodita nõudeid ei ole kaasatud.

Kehtivusaja eeldatav krediidikahju on eeldatav krediidikahju, mis tuleneb kõikidest võimalikest täitmata jätmistest finantsinstrumendi kehtivusaja või riskipositsiooni maksimaalse lepinguperioodi jooksul. Finantsinstrumente, mille suhtes kajastatakse kehtivusaja eeldatav krediidikahju, kuid mille krediidikvaliteet ei ole halvenenud, nimetatakse „2. etapi finantsinstrumentideks“. 2. etapi finantsinstrumentid on need, mille krediidirisk on nende esmasest kajastamisest alates oluliselt kasvanud, aga mille väärtus ei ole krediidikahju tõttu langenud.

Finantsinstrumente, mille suhtes kajastatakse kehtivusaja eeldatav krediidikahju ja mille krediidikvaliteet on halvenenud, nimetatakse „3. etapi finantsinstrumentideks“.

Eeldatava krediidikahju mõõtmine

Eeldatav krediidikahju on tõenäosusega kaalutud krediidikahju hinnang. Seda mõõdetakse järgmiselt:

- *finantsinstrumentid, mille krediidikvaliteet ei ole aruandekuupäeva seisuga halvenenud*: kõigi raha puudujääkide nüüdisväärtusena (st lepingu alusel ettevõttele tasumisele kuuluvate lepinguliste rahavoogude ja ettevõtte poolt eeldatavalt kättesaadavate rahavoogude vahe);
- *aruandekuupäeva seisuga halvenenud krediidikvaliteediga finantsvarad*: bilansilise brutojääkmaksumuse ja hinnanguliste tulevaste rahavoogude nüüdisväärtuse vahena.

Tulevaste rahavoogude diskonteerimisel kasutatakse järgmisi diskontomäärasid:

- *finantsvarad*: esialgne sisemine intressimäär või selle lähiväärtus.

Halvenenud krediidikvaliteediga finantsvarad

Igal aruandekuupäeval hindab ettevõtte, kas korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud finantsvarad on krediidiriski tõttu langenud väärtusega finantsvarad, mida nimetatakse „3. etapi finantsvaradeks“. Finantsvara on halvenenud krediidikvaliteediga, kui on aset leidnud üks või mitu sündmust, millel on negatiivne mõju finantsvara hinnanguliste tulevastele rahavoogudele.

Tõendid selle kohta, et finantsvara krediidikvaliteet on halvenenud, hõlmavad järgmisi jälgitavaid andmeid:

- laenusaja olulised rahalised raskused;
- lepingu rikkumine, näiteks makseviivitus või üle 90 päeva tähtjaks tasumata maksed;
- on tõenäoline, et laenusaja läheb pankrotti või muul moel rahaliselt reorganiseerimisele.

Laenusaja olukorra halvenemise tõttu uuesti läbiräägitud tingimustega laenu peetakse tavapäraselt halvenenud krediidikvaliteediga laenuks, välja arvatud kui on olemas tõendid, et lepingupõhiste rahavoogude mittesaamise risk on oluliselt vähenenud ja puuduvad ka muud väärtuse languse tunnused.

Eeldatava krediidikahju eraldise esitamine finantsseisundi aruandes

Eeldatava krediidikahju allahindlusi esitatakse finantsseisundi aruandes järgmiselt:

- *korrigeeritud soetusmaksumuses mõõdetud finantsvarad:* varade bilansilise brutojääkmaksumuse mahaarvamisenä;

Mahakandmine

Laenud kantakse (osaliselt või täielikult) maha, kui finantsvara täielik või osaline tagasisaamine ei ole tõenäoline. Seda enamasti juhul, kui ettevõtte või tema võlgade sissenõudja teeb kindlaks, et laenusaaajal puuduvad vahendid või tuluvallikad, mis võiksid genereerida mahakandmisele minevate summade tagastamiseks rahavooge.

Eelnevalt maha kantud summade tagasi saamised kajastatakse raha laekumisel kasumiaruande real „muu tulu“ ja muus koondkasumis.

Korrigeeritud soetusmaksumuses hinnatava finantsvara kajastamise lõpetamisest tekkinud puhaskahjum

Laenud, mis müüakse ettevõttevälistele isikutele pärast nende lõpetamist maksetingimuste mittetäitmise tõttu kustutatakse laenuõuetest.

Müüdud laenudest saadud müügitulu kajastatakse kasumiaruandes.

Materiaalne põhivara

i. Kajastamine ja mõõtmine

Materiaalse põhivara objekte kajastatakse soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja akumulieeritud kahjumid väärtuse langusest.

Kui materiaalse põhivara olulistel osadel on erinevad kasulikud eluead, võetakse need arvele eraldi põhivara objektidena (põhikomponentidena).

Materiaalse põhivara objekti käsutamisest saadud kasum või kahjum kajastatakse kasumiaruandes muu tuluna.

ii. Hilisemad kulud

Hilisemad kulutused kapitaliseeritakse üksnes juhul, kui on tõenäoline, et kulutustega seotud tulevase majandusliku kasu saab ettevõtte. Jooksvad remondi- ja hooldustööd kantakse kuludesse nende teostamisel.

iii. Kulum

Kulumit arvestatakse lineaarselt materiaalse põhivara maksumuse maha kandmiseks nende hinnangulise jääkväärtuseni varade eeldatava kasuliku eluea jooksul ja seda kajastatakse üldiselt kasumiaruandes.

Materiaalse põhivara hinnanguline kasulik eluiga jooksva ja võrdlusperioodil on järgmine:

arvutid ja arvutiseadmed	3-5 aastat
muu materiaalne põhivara	5-10 aastat

Amortisatsioonimeetodid, kasulikud eluead ja jääkväärtused vaadatakse üle igal aruandeaastal ja vajadusel neid korrigeeritakse.

Immateriaalne põhivara

i. Kajastamine ja mõõtmine

Ettevõtte soetatud immateriaalset põhivara kajastatakse soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud amortisatsioon ja akumulieeritud kahjum vara väärtuse langusest.

ii. Hilisemad kulud

Immateriaalse põhivaraga seotud hilisemad kulutused kapitaliseeritakse üksnes siis, kui need suurendavad konkreetsest varast saadavat tulevast majanduslikku kasu. Kõik muud kulutused kajastatakse kasumiaruandes nende tekkimisel.

iii. Amortisatsioon

Immateriaalsed põhivara amortiseeritakse kasumiaruandes lineaarselt selle eeldatava kasuliku eluea jooksul alates hetkest, mil see on kasutusvalmis. Immateriaalse põhivara eeldatav kasulik eluiga jooksul ja võrdlusperioodidel on 5–10 aastat.

Amortisatsioonimeetodid, kasulikud eluead ja jääkväärtused vaadatakse üle igal aruandekuupäeval ja vajadusel neid korrigeeritakse.

Mittefinantsvara väärtuse langus

Ettevõtte vaatab igal aruandekuupäeval oma mittefinantsvarade bilansilised maksumused üle, et teha kindlaks mistahes väärtuse languse ilmingud. Selliste ilmingute olemasolu korral hinnatakse vara kaetavat väärtust.

Väärtuse languse testimiseks grupeeritakse varad väikseimasse vararühma, mis genereerib jätkuvast kasutusest sissetulevaid rahavooge, mis on suures osas sõltumatud muude varade või raha teenivate üksuste sissetulevatest rahavoogudest.

Vara või raha teeniva üksuse kaetav väärtus on suurem, kui selle kasutusväärtus või õiglane väärtus, millest on maha arvatud müügikulud. Kasutusväärtuse hindamisel diskonteeritakse prognoositavad tulevased rahavood nende nüüdisväärtusesse, kasutades maksueelset diskontomäära, mis võtab arvesse raha ajaväärtuse jooksvald turuhinnanguid ning varale või raha teenivale üksusele iseloomulikke riske.

Väärtuse langus kajastatakse siis, kui vara või raha teeniva üksuse bilansiline jääkmaksumus ületab tema kaetavat väärtust.

Väärtuse langus kajastatakse kasumiaruandes.

Töötajate hüvitised

Töötajate lühiajalised hüvitised hõlmavad töötasu ja sotsiaalkindlustuse makseid, töötamisest tulenevate seaduslike õigustega seotud hüvitisi (puhkusetasu ja muid sarnaseid hüvitisi), kui see leiab eeldatavalt aset 12 kuu jooksul peale perioodi lõppu, mil töötaja töötas. Ettevõttel ei ole töötajatele mõeldud aktsiaoptsioone.

Eraldised

Eraldis kajastatakse juhul, kui ettevõttel on aruandekuupäeval minevikusündmuse tõttu tekkinud juriidiline või faktiline kohustus ja on tõenäoline, et kohustuse täitmiseks peab ettevõtte majandusliku kasu arveldamiseks üle kandma ning kohustise suurus on usaldusväärselt hinnatav.

Eraldised kajastatakse kohustise täitmiseks vajalike kulutuste nüüdisväärtuses, kasutades selleks intressimäära, mis peegeldab turu hetkehinnangut raha ajaväärtuse suhtes ja kohustisega seotud spetsiifilisi riske. Eraldise summa suurenemist raha ajaväärtuse tõttu kajastatakse finantskuluna.

Kui tingimusliku kohustise realiseerumine on vähem tõenäoline kui mitterealiseerumine või sellega seotud kulusid ei ole võimalik usaldusväärselt kindlaks määrata, mis võivad teatud asjaoludel kohustisteks muutuda, siis avaldatakse see summa raamatupidamise aruande lisades tingimusliku kohustisena.

31. detsember 2024 seisuga ei ole ettevõtte mingeid eraldisi kajastanud, kuna puudusid juriidilised või faktilised kohustused, mis vastaksid IAS 37 kajastamiskriteeriumidele.

Tulumaks

Tulumaksuseaduse kohaselt ei maksustata Eestis ettevõtte kasumit tulumaksuga. Tulumaksuga maksustatakse dividendid, töötajate hüvitised, kingitused, annetused, meelelahutuskulud, ettevõtlusega mitteseotud kulud ja siirdehinna korrigeerimine. Eelmiste perioodide jaotamata kasumist väljamakstavaid dividende maksustatakse üldjuhul tulumaksumääraga 20/80 väljamakstud dividendide netosummast (mis võrdub 20 protsendiga jaotatava kasumi brutosummast). Alates 1. jaanuarist 2025 suureneb standardmäär väärtusele 22/78, mis vastab 22%-le bruto-summast.

Seotud isikud

Ettevõtte peab isikuid seotuks, kui üks kontrollib teist või tal on oluline mõju teise tehtavatele tegevusotsustele. Seotud isikud on:

Omanikud.

Ettevõtte juhatuse ja nõukogu liikmed.

Ülalnimetatud isikute lähedased pereliikmed ja nendega seotud ettevõtted.

Aruandeperioodi järgsed sündmused

Raamatupidamise aastaruanandes kajastuvad kõik olulised varade ja kohustiste hindamist mõjutavad sündmused, mis ilmnesid aruande koostamise ja väljastamiseks kinnitamise kuupäeva vahel, kuid mis on seotud aruandeperioodi või eelnevate perioodidega.

Hilisemad sündmused, mis viitavad pärast aruandekuupäeva tekkinud tingimustele, aga mis mõjutavad oluliselt järgmise majandusaasta tulemust, avalikustatakse raamatupidamise aastaruande lisades.

Lisa nr 3. Finantsriski juhtimine ja ülevaade

Ülevaade

Ettevõtet mõjutavad järgmised finantsinstrumentidest tulenevad riskid:

- krediidirisk;
- likviidsusrisk;
- tururiskid; ja
- operatsioonirisk.

Krediidirisk

Krediidirisk väljendab võimalikku kahju, mis tuleneb vastaspoole suutmatusest või soovimatusest täita nõuetekohaselt ESTO ees võetud lepingulisi kohustusi. ESTO krediidirisk tuleneb peamiselt kodumajapidamistele väljastatud laenudest ja nõuetest, vahesel määral ka ettevõtetele ning krediidasutustele väljastatud laenudest ja nõuetest.

ESTO väljastab laene kolmes riigis: Eestis, Leedus ja Lätis. ESTO krediidiriski juhtimist kõikides tegutsemisriikides reguleerivad eelkõige Euroopa tarbijakrediididirektiivi alusel kehtestatud õigusaktid ja juhendid ning neile vastavad ESTO sise-eeskirjad, mille keskseks põhimõtteks on vastutustundlik laenamine. Krediidiriski hulka arwab ESTO ka kontsentratsiooniriski ja riigi krediidiriski. ESTO krediidiriski juhtimisel on oluline ülemääraste riskide vältimine ja riskide maandamine järgmiste meetmetega:

- väljastatud laenude alla keskmise lepingutähtajad;
- väljastatud laenude oluliselt alla keskmise lepingusummad;
- hajutatud portfelli ning piiratud riskikontsentratsioonid;
- laenude väljastamisel arvestatav optimaalne riski-tulu suhe;
- kontrollitud riskide võtmine ja riskiprofiili pidev jälgimine;
- regulaarselt läbi viidavad stressitestid ja stsenaariumianalüüsid.

Riskijuhtimise funktsioon annab vähemalt kord kvartalis ESTO AS-i juhatusele ülevaate krediidiriski piirmäärade järgimise kohta. Kehtestatud piirmäärade ületustest raporteeritakse kohe.

- Krediidiriski komisjon määratakse üks kord igal majandusaastal.
- Krediidiriski komisjoni liikmed määrab juhatus.

i.Krediidikvaliteedi analüüs

Järgnevates tabelites on esitatud andmed korrigeeritud soetusmaksumuses mõõdetud finantsvarade krediidikvaliteedi kohta ilma tagatise ja muid krediidivõimendusi (kui neid on) arvestamata. Tabelis toodud summad kujutavad endast finantsvarade osas bilansilist brutojääkmaksumust, välja arvatud teisiti näidatud.

Mõisteid „1. etapp“, „2. etapp“ ja „3. etapp“ on selgitatud lisa nr 2.7 „Finantsvara ja finantskohustised“ alajaotises „Väärtuse langus“.

(tuhandetes eurodes)

31.12.2024

	1. etapp	2. etapp	3. etapp	Kokku
Laenud ja ettemaksed klientidele korrigeeritud soetusmaksumuses				
Bilansiline brutojääkmaksumus	57,672	2,275	979	60,926
Kahju allahindlus	(838)	(396)	(865)	(2,099)
Bilansiline jääkmaksumus	56,834	1,879	114	58,827

31.12.2023

	1. etapp	2. etapp	3. etapp	Kokku
Laenud ja ettemaksed klientidele korrigeeritud soetusmaksumuses				
Bilansiline brutojääkmaksumus	52,400	2,066	1,197	55,663
Kahju allahindlus	(1,339)	(379)	(907)	(2,625)
Bilansiline jääkmaksumus	51,061	1,688	290	53,038

31. detsembril 2023 lõppenud aasta võrdlusandmed allahindluste kohta on ümber arvestatud seoses ettevõtte arvestuspõhimõtte muudatusega oodatava krediidikahjumi mõõtmise osas. Täpsem teave on esitatud lisan 2.2.

Alljärgnevas tabelis on toodud teave müügist tingitud laenuportfelli mahakandmise kohta.

(tuhandetes eurodes)

	2024	2023
Klientidele antud laenud	61,183	59,909
Mahakantud laenud	(6,552)	(6,640)
Mahakantud ja antud laenude suhe (%)	10.71%	11.08%

Laenuportfelli bilansiline brutoväärtus 31. detsembri 2024. aasta seisuga kasvas 9% võrreldes laenuportfelliga 31. detsembri 2023. aasta seisuga. Portfelli antud laenud jäid 2024. aastal stabiilseks ja ettevõtte hoiab madalamat makseviivituses laenude ja antud laenude suhet: 10,71% aastal 2024, 11,08% aastal 2023.

Allolev tabel sisaldab summasid, mis on seotud amortiseeritud maksumusega mõõdetud finantsvarade arvestusest välja arvamisega, sealhulgas mahakantud laenud ja müüdud portfellidest saadud tulu. Väärtuse langusest tulenevad kahjumid on kajastatud eraldi kasumi ja muu koondkasumi aruandes.

(tuhandetes eurodes)

	2024	2023
Mahakantud laenud	(6,552)	(6,640)
Tulu müüdud mahakantud laenudest	3,553	3,671
Korrigeeritud soetusmaksumuses hinnatava finantsvara kajastamise lõpetamisest tekkinud puhaskahjum	(2,999)	(2,970)

Raha ja raha lähendid

31. detsembri 2024 seisuga oli ettevõtte raha ja raha lähendeid summas 897 tuhat eurot (2023: 1,477 tuhat eurot). Raha ja raha lähendeid hoitakse finantsasutuste vastaspoolte juures, mille reiting Standard & Poor's hinnangul on vähemalt A. ESTO AS-i raha ja raha lähendid loetakse 31. detsembri 2024 ja 31. detsembri 2023 seisuga 1. etapi varadeks.

ii. Eeldatavast krediidikahjust tulenevad summad

Väärtuse languse hindamiseks kasutatud sisendid, eeldused ja meetodid

Vt arvestuspõhimõtete lisa nr 2.7. „Finantsvarade ja finantskohustiste“ alapunkt „Väärtuse langus“.

Krediidiriski oluline suurenemine

Määrates, kas finantsinstrumendi makseviivituse risk on alates esmasest kajastamisest oluliselt suurenenud, arvestab ettevõtte mõistlikku teavet, mis on asjakohane ja kättesaadav ilma põhjendamatuid kulusi või pingutusi tegemata. See hõlmab nii kvantitatiivset kui kvalitatiivset teavet ja analüüsi, mis põhineb ettevõtte ajaloolisel kogemusel ja krediidi eksperthinnangul ning sisaldab tulevikku vaatavat teavet.

Hindamise eesmärgiks on tuvastada, kas riskipositsiooni puhul on toimunud krediidiriski oluline suurenemine.

Krediidiriski olulise suurenemise tuvastamiseks kasutab ettevõtte järgmisi kriteeriume:

- kvalitatiivsed ja kvantitatiivsed näitajad; ja
- vaidlustatav eeldus üle 30 päeva tähtjaks tasumata maksete kohta.

Krediidiriski olulise halvenemise kindlakstegemine

Ettevõtte hindab igal aruandepäeval, kas krediidirisk on esmasest kajastamisest alates oluliselt suurenenud.

Krediidiriski oluline suurenemine ei ole üldjuhul üksikinstrumentide põhjal ilmne enne, kui finantsinstrumendi maksetähtaeg on ületatud. Seda põhjusel, et üksikinstrumentide kohta jooksvalt saadavat ja jälgitavat ajakohast teavet on vähe või pole seda üldse seni, kuni klient lepingtingimusi rikub. See kehtib ettevõtte poolt pakutavate jaelaenude kohta. Nende laenude puhul ei kajastaks hinnang selle kohta, kas krediidirisk on individuaalselt oluliselt suurenenud, pärast esmast kajastamist krediidiriskis toimunud muutusi usaldusväärselt. Seetõttu hindab ettevõtte olulist suurenemist kollektiivsel alusel.

Krediidiriski olulise suurenemise kollektiivseks hindamiseks on finantsinstrumendid rühmitatud vastavalt ühistele krediidiriski tunnustele.

- instrumendi liik;
- laenusaaaja geograafiline asukoht.

Finantsinstrumentide koondamine võib uue teabe kättesaadavusel aja jooksul muutuda.

Vaidlustatava eeldusena arvestab ettevõtte, et krediidirisk ei suurene oluliselt enne, kui vara on üle 30 päeva tähtjaks tasumata. Tähtaja ületamise päevade arvu kindlaksmääramiseks loetakse, mitu päeva on möödunud esimesest ületatud maksetähtajast, mil tervet tasumisele kuuluvat makset ei laekunud. Maksetähtajad määratakse kindlaks arvestamata mistahes maksepuhkust, mida laenusaajal võib olla võimalik kasutada.

Makseviivituse tõenäosuse määratlus

Ettevõtte loeb finantsvara makseviivituses olevaks, kui:

- ♦ laenusaaaja tõenäoliselt ei täida oma krediidikohustusi ettevõtte ees täies ulatuses, ilma et ettevõtte kasutaks selliseid toiminguid nagu tagatise realiseerimine (juhul, kui tagatis on olemas).
Laenusaaaja on olulise krediidikohustuse tasumisega ettevõttele viivitanud enam kui 90 päeva.
- ♦ On üha tõenäolisem, et laenusaaaja restruktureerib vara pankroti tõttu, kuna laenusaaaja ei ole võimeline oma laenukohustusi tasuma.
Leping on müüdud koos laenuvõtja tagastamata ja täitmata juriidiliste kohustusega (või tingimustega).

Laenusaaaja makseviivituse hindamisel võtab ettevõtte arvesse näitajaid, mis:

- on kvalitatiivsed: nt lepingutingimuste rikkumine;
- põhinevad ettevõttesiseselt väljatöötatud andmetel.

Sisendid finantsinstrumendi makseviivituses olemise hindamiseks ja nende olulisus võivad ajas muutuda, et peegeldada asjaolude muutumist.

Tulevikku vaatava teabe kasutamine

Ettevõtte kasutab korrigeeritud soetusmaksumuses hinnatava finantsvara eeldatavate krediidikahjumite mõõtmisel muuhulgas tulevikku vaatavat teavet. Ettevõtte kasutatav ECL-mudel hõlmab nii ajaloolisi andmeid kui ka prognoositud makromajanduslikku teavet, et hinnata tulevase krediidiriski tingimusi ja makseviivitusi.

Peamised makromajanduslikud muutujad, mis on praegu kaasatud ettevõtte tulevikku vaatavatesse hinnangutesse, hõlmavad järgmist:

SKP kasv

Tööpuuduse määr

Intressimäär

Inflatsioonimäär

Neid muutujaid kasutatakse riskiparameetrite kohandamiseks stsenaariumipõhise raamistiku kaudu. Igale makromajanduslikule muutujale määratakse osakaal ja tundlikkus vastavalt selle olulisusele krediidiriski suhtes, kusjuures stsenaariumide korrigeerimine kajastab mõõdukaid, olulisi või tõsiseid muutusi tingimustes. Korrigeerimised tehakse väljakujunenud metoodika alusel, mida toetavad ettevõttevälised prognoosid (IMF, Maailmapank, EKP ja riiklikud allikad), mis vaadatakse korrapäraselt läbi.

Ettevõtte kasutab kolme tõenäosusega kaalutud stsenaariumi (baas-, tõusu- ja langusstsenaarium), et modelleerida erinevaid võimalikke makromajanduslikke tulemusi. Sellest tulenevaid korrigeerimisi kohaldatakse makseviivituse tõenäosuse (PD) ja maksejõuetusest tingitud kahjumi (LGD) hinnangutele 1. ja 2. etapis kooskõlas IFRS 9-s ette nähtud tulevikku suunatud krediidikahjumite mudeliga.

Ettevõtte jälgib makromajanduslike muutujate ja täheldatud krediiditulemuste vahelist korrelatsiooni, et toetada tulevikku suunatud sisendite asjakohasust ja prognoositavust.

Juhatus hindab olulisi makromajanduslikke arenguid ja rakendab vajadusel eksperdihinnanguid, et tagada tulevikku suunatud korrigeerimiste vastavus praegusele ja oodatavale krediidikeskkonnale.

Muudetud vara

Laenulepingu tingimusi võib muuta mitmel põhjusel, nagu näiteks muutuvad turutingimused, klientide hoidmine ja muud tegurid, mis ei ole seotud kliendi olemasoleva või võimaliku krediidi halvenemisega. Muudetud tingimustega olemasoleva laenu kajastamine võidakse lõpetada ja uuesti läbiraägitud laenu võidakse kajastada uue laenuna õiglasel väärtuses vastavalt arvestuspõhimõtte „Finantsvarad ja finantskohustised“ alajaotuses „Finantsvarade ja finantskohustiste muudatused“ kehtestatud arvestuspõhimõttele.

Kui muudatus, mis ei ole seotud kliendi praeguse või potentsiaalse krediidikvaliteedi halvenemisega, toob kaasa kajastamise lõpetamise, siis võetakse uus laenusumma arvele 1. etapi laenuna (eeldusel, et selle krediidikvaliteet ei ole sel ajal halvenenud).

Lisaks muudab ettevõtte rahalistesse raskustesse sattunud klientide laenutingimusi (restruktureerimine), et maksimeerida raha tagasisaamise võimalusi ja minimeerida makseviivituse riski. Ettevõtte restruktureerimispõhimõtete kohaselt pakutakse restruktureerimist valikuliselt juhul, kui klient on juba makseviivituses või makseviivituse tekkimise risk on suur ja on tõendatud, et võlgnik on teinud kõik mõistlikud pingutused laenu tagastamiseks esialgsete tingimuste kohaselt ja võib eeldada, et võlgnik suudab muudetud tingimusi täita.

Tingimuste muutmine sisaldab tavaliselt lõpptähtaja pikendamist, intressimaksete ajastuse muutmist ja laenukohustuste tingimuste muutmist.

Restruktureerimine on üldiselt krediidiriski olulise suurenemise kvalitatiivne näitaja ja eeldatav restruktureerimine võib olla tõendiks, et riskipositsioon on halvenenud krediidikvaliteediga. Kliendi maksekäitumine peab teatud aja jooksul järjepidevalt hea olema enne, kui riskipositsiooni ei peeta enam halvenenud krediidikvaliteediga/viivituses olevaks

positsiooniks või makseviivituse tõenäosust peetakse selliselt vähenenuks, et see jääb 1. etapi varaks peetava vara 12 kuu makseviivituse tõenäosuse piiridesse.

Eeldatava krediidikahju mõõtmine

Eeldatava krediidikahju mõõtmise peamised sisendid on tähtaja struktuur ja järgmised muutujad:

- makseviivituse tõenäosus (PD);
- makseviivitusest tingitud kahjumäär (LGD); ja
- riskipositsioonid kohustuste täitmata jätmisel (EAD).

1. etapi riskipositsioonide eeldatava krediidikahju arvutamiseks korrutatakse 12 kuu PD LGD ja EAD-ga. Kehtivusaja eeldatava krediidikahju arvutamiseks korrutatakse kehtivusaja PD LGD ja EAD-ga.

PD on prognoositava ajavahemiku jooksul maksehäire tekkimise tõenäosuse hinnang. PD rühmitatakse toote liigi, tähtaja ületanud päevade ja riskipositsiooni kestuse järgi. PD hinnatakse Markovi ahela põhjal, kus eelneva 6-kuulise perioodi üleminekumatriksite abil ennustatakse tulevaste kumulatiivsete üleminekute tõenäosust.

LGD on makseviivituse korral tõenäolise kahjumi suurus. Ettevõtte hindab LGD parameetreid makseviivituses klientide vastu varasemalt esitatud nõuete laekumise määra alusel. LGD hinnanguid kohandatakse erinevate majandusstsenaariumite jaoks. LGD arvutatakse diskonteeritud rahavoogude baasil kasutades diskonteerimise tegurina sisemist intressimäära.

EAD esindab makseviivituse korral eeldatavat riskipositsiooni. Ettevõtte tuletab EAD senisest avatusest vastaspoole riskile ning võimalikest senise summa muutusest, mis on lepingu alusel lubatud ja mis tuleneb amortisatsioonist. Finantsvara EAD on selle bilansiline brutojääkmaksumus rikkumise toimumise ajal. Laenuandmiskohustuste suhtes on EAD-d võimalikud tulevased summad, mis võidakse lepingu alusel kasutusse võtta.

Nagu eelpool kirjeldatud ja eeldusel, et 1. etapi finantsvarade suhtes kasutatakse maksimaalselt 12 kuu PD-d, võtab ettevõtte eeldatava krediidikahju mõõtmisel arvesse makseviivituse riski maksimaalse lepinguperioodi jooksul, mille ajal ta on avatud krediidiriskile. Maksimaalne lepinguperiood kestab kuupäevani, mil ettevõttel on õigus nõuda ettemakse tagastamist laenuandmiskohustus lõpetada.

Kui parameeter modelleeritakse kollektiivsuse alusel, siis rühmitatakse finantsinstrumendid nende ühiste riskitunnuste alusel, milleks võivad muuhulgas olla:

- instrumendi liik;
- krediidiriski tase;
- esmase kajastamise kuupäev;
- lunastustähtajani jäänud aeg;
- tööstusharu; ja
- laenusaaaja geograafiline asukoht.

Järgnevates tabelites on esitatud allahindluse liikumise koond ülevaade krediidiriski etappide lõikes, algsaldost kuni lõppsaldoni. Krediidiriski muutustest tingitud ülekannete määramise alus on kirjeldatud arvestuspõhimõtetes.

(tuhandetes eurodes)

2024

	1. etapp	2. etapp	3. etapp	Kokku
Laenud ja ettemaksed klientidele korrigeeritud soetusmaksumuses				
Saldo 1. jaanuaril	1,339	379	907	2,625
Kahjumäära ümberhindamine netosummas	(564)	(13)	(108)	(685)
Väljastatud uued finantsvarad	1,137	537	1,173	2,846
Finantsvarade tagasimaksed	(983)	(464)	(1,015)	(2,462)
Mahakandmised	(90)	(43)	(93)	(226)
Saldo 31. detsembril	838	396	865	2,099

2023

	1. etapp	2. etapp	3. etapp	Kokku
Laenud ja ettemaksed klientidele korrigeeritud soetusmaksumuses				
Saldo 1. jaanuaril	1,487	418	410	2,315
Kahjumäära ümberhindamine netosummas	(258)	(43)	274	(27)
Väljastatud uued finantsvarad	1,854	524	1,256	3,635
Finantsvarade tagasimaksed	(1,584)	(475)	(926)	(2,985)
Mahakandmised	(160)	(45)	(108)	(313)
Saldo 31. detsembril	1,339	379	907	2,625

Pärast finantsvarade mahakandmist ei võta ettevõtte edasisi meetmeid, kuna need varad müüakse mahakandmise ajal. Sellest tulenevalt ei kohaldata aruandeperioodi jooksul maha kantud lepinguliste varadele täitemeetmeid.

31. detsembril 2023 lõppenud aasta võrdlusandmeid on tagasiulatuvalt ümber arvestatud seoses ettevõtte arvestuspõhimõtte muudatusega, mis puudutab oodatava krediidikahjumi mõõtmist. Täpsem teave on esitatud lisas 2.2.

Likviidsusrisk

Likviidsusrisk on risk, et ESTO maksevõime ei ole lepinguliste kohustuste tähtaegseks täitmiseks piisav ilma märkimisväärseid kulusid kandmata, st, et ESTO ettevõtte ei suuda kestlikult ja õigeaegselt finantseerida oma tegevust või ei suuda likvideerida oma positsioone lepinguliste kohustuste täitmiseks.

ESTO likviidsuspositsiooni juhtimiseks kasutatakse peamise meetmena varade ja kohustiste lõpptähtaegade ajastuse mittevastavuse analüüsil põhinevat lähenemisviisi. Lisaks maandatakse likviidsusrisiki likviidsusreservide hoidmisega, et olla võimeline katma tähtaegade lõikes tasakaalustamata rahavoogusid. Likviidsusrisiki juhtimise raames fikseeritakse regulaarselt ka peamised likviidsuse suhtarvud ning varade ja kohustiste tähtajalised proportsioonid. ESTO viib läbi likviidsuse stressiteste ning on kehtestanud talitluspidevuse plaani likviidsuskriisi olukorras käitumiseks. Likviidsusrisiki juhtimise meetodikad põhinevad likviidsusrisiki põhimõtetel ja muudel sise-eeskirjadel.

Kõigi oluliste likviidsusnäitajate jaoks on kehtestatud ettevõttesisesed limiidid.

Riskijuhtimise funktsioon annab vähemalt kord kvartalis ESTO AS-i juhatusele ülevaate likviidsusrisiki piirmäärade järgimise kohta. Kehtestatud piirmäärade ületustest raporteeritakse koheselt.

- Likviidsusrisiki komisjon määratakse üks kord igal majandusaastal.
- Likviidsusrisiki komisjoni liikmed määrab juhatus.

i. Finantskohustuste ja finantsvarade tähtaegade analüüs

Järgnevatel tabelitel on toodud ettevõtte finantskohustiste ja finantsvarade järelejäänud lepingulised tähtajad likviidsuse kontsentratsiooni avalikustamiseks.

(tuhandetes eurodes)

Lepingupõhised rahavood				
Seisuga 31.12.2024	Kuni 3 kuud	3–12 kuud	1–5 aastat	Bilansiline jääkmaksumus
Finantskohustise liik				
Saadud laenud (lisa nr 9)	-	19,046	26,384	45,430
Intressivõlad (lisa nr 9)	991	1,909	14,986	991
Võlad tarnijatele (lisa nr 10)	804	-	-	804
Muud võlad (lisa nr 10)	104	-	-	104
Kokku	1,899	20,954	41,370	47,328
Finantsvara liikide kaupa				
Raha ja raha lähendid (lisa nr 5)	897	-	-	897
Laenud ja ettemaksed klientidele (lisa nr 6)	5,938	49,194	13,619	68,751
Muud varad (lisa nr 7)	824	-	-	824
Kokku	7,659	49,194	13,619	70,472
Netopositsioon	5,761	28,240	(27,751)	23,144

(tuhandetes eurodes)

Lepingupõhised rahavood				
Seisuga 31.12.2023	Kuni 3 kuud	3–12 kuud	1–5 aastat	Bilansiline jääkmaksumus
Finantskohustise liik				
Saadud laenud (lisa nr 9)	-	14,431	29,095	43,526
Intressivõlad (lisa nr 9)	4,906	725	17,354	4,906
Võlad tarnijatele (lisa nr 10)	811	-	-	811
Muud võlad (lisa nr 10)	90	23	-	113
Kokku	5,807	15,180	46,448	49,356
Finantsvara liikide kaupa				
Raha ja raha lähendid (lisa nr 5)	1,477	-	-	1,477
Laenud ja ettemaksed klientidele (lisa nr 6)	5,861	44,977	8,287	59,125
Muud varad (lisa nr 7)	489	-	-	489
Kokku	7,827	44,977	8,287	61,090
Netopositsioon	2,020	29,798	(38,162)	11,734

31. detsembril 2023 lõppenud aasta võrdlusandmeid on tagasiulatuvalt ümber arvestatud seoses ettevõtte arvestuspõhimõtte muudatusega, mis puudutab oodatava krediidikahjumi mõõtmist. Täpsem teave on esitatud lisa 2.2.

Ülaltoodud tabelites toodud summad on saadud järgmiselt.

Finantsinstrumendi liik	Summade arvutamise alus
Finantsvarad ja finantskohustised	Diskonteerimata rahavood, mis sisaldavad hinnangulisi intressimakseid.

ii. Likviidsusreservid

Finantskohustistest tuleneva likviidsusrisi maandamiseks omab ettevõtte muuhulgas likviidset vara, mis koosneb rahast ja raha lähenditest. Ettevõtte leevendab likviidsusrisi likviidsusriskikomisjoni kaudu, mis korraldab regulaarseid koosolekuid kord kuus.

Ettevõttel on kõigi oluliste likviidsusnäitajate jaoks ettevõttesisesed limiidid (likviidsuskordajad):

Omakapitali kordaja: mitte vähem, kui 20% laenude mahust.

- ♦ Omakapitali kordaja säilitamine aitab ESTO-l hoida omavahendeid oma riskivara hulgas, mis muudab ESTO väliste kreditoride jaoks atraktiivsemaks võlakapitali investeerimise väljavaateks.

Intressikulude kattekordaja (ICR) ei ole väiksem kui 2.0.

- ♦ ICR aitab ESTO-l säilitada kontrolli kapitalikulude ja tegevuskulude üle, mis omakorda muudab ESTO väliste kreditoride jaoks atraktiivsemaks võlakapitali investeerimise väljavaateks.

Rahapuhvri suhe laenuportfelli: mitte vähem, kui 2% laenude mahust.

- ♦ Rahapuhvri säilitamine aitab ESTO-l juhtida portfelist ja välistelt kreditoridelt saadud rahavoogude volatiilsust.

31. detsembri 2024. aasta seisuga olid omakapitali suhtarvu ja ICR-i nõuded täidetud. Rahapuhver oli vähem kui 2%. 31. detsembri 2023 seisuga olid kõik nõuded täidetud.

Tururiskid

Üldjuhul tuleneb tururisk ESTO põhitegevusest, tururiskide võtmine ei ole ESTO põhitegevus. ESTO äritegevuse iseloomust tulenevalt ei ole tal kaubariski ega aktsiariski positsioone. Seega on ainsad tururiski liigid, millele ESTO on oma praeguse äritegevuse tulemusena avatud, intressirisk ja valuutarisk.

Tururisk on risk, et muutused turuhindades, nt intressimäärades või vahetuskurssides, mõjutavad ESTO tulusid või talle kuuluvate finantsinstrumentide väärtust. ESTO tururiski juhtimise eesmärk on maandada ja kontrollida tururiski positsioone vastuvõetavate parameetrite piires, et tagada ESTO maksevõime ja optimeerida samal ajal riskitulu.

Valuutarisk võib tuleneda ühe valuuta hinna muutumisest teise valuuta suhtes. Ettevõtte valuutarisk on minimaalne, kuna ESTO AS tegutseb üksnes Eesti turul, mis kasutab ESTO tegevusvaluutaga sama valuutat – eurot.

i. Intressirisk

Intressirisk on olemasolev või potentsiaalne risk, et ESTO varade ja kohustiste intressimäärade ebasoodsad muutused võivad negatiivselt mõjutada ESTO kasumit ja omakapitali. ESTO on intressiriskile avatud, kui tema peamiste varade ja kohustiste ümberhindamise ajad ja tähtajad on erinevad, kui varade ja kohustiste intressimäärasid saab kohandada erinevate ajavahemike järel või kui varade ja kohustiste struktuur erineb valuutade lõikes. ESTO püüab tagada madala intressiriski, piirates ja ühildades intressitundlike varade ja kohustiste struktuuri ja tähtaegu. Väljastatud laenudelt saadud intressitulu ületab oluliselt saadud laenude eest makstud intressikulu, mis võimaldab tasakaalustada intressiriski võimalikku negatiivset mõju ESTO-le. ESTO jälgib ja juhib intressiriski vastavalt ESTO AS-i likviidsuskomisjoni kehtestatud sisemistele piirmääradele. Piirmäärade järgimiseks võib ESTO kohandada oma laenude intressimäärasid või sõlmida riskimaandamisinstrumente, nagu näiteks intressimäära vahetuslepinguid. ESTO arvestab ja jälgib oma intressiriski pidevalt.

Ettevõtte ei ole 2024. ja 2023. aastal intressiriski maandamiseks riskimaandamisinstrumente kasutanud.

Peamine mittekaueldavaid portfelle mõjutav risk on risk saada kahju tuleviku rahavoogude või finantsinstrumentide õiglase väärtuse kõikumistest turuintresside muutumise tõttu.

Alljärgnevides tabelites on esitatud kokkuvõtte ettevõtte intressiriskidest. Tabelis on toodud ettevõtte finantsvarad ja -kohustised bilansilises väärtuses tähtaja järgi liigitatuna.

(tuhandetes eurodes)

31.12.2024	Kokku	Tähtaeg 1 aasta jooksul	Tähtaeg 1–5 aasta jooksul
Fikseeritud intressiriskiga vara			
Laenud ja ettemaksed klientidele	68,751	55,132	13,619
Fikseeritud intressiriskiga vara kokku	68,751	55,132	13,619
Fikseeritud intressiriskiga kohustised			
Laenud investoritelt	26,594	210	26,384
Fikseeritud intressiriskiga kohustised kokku	26,594	210	26,384
Intressivahe	42,157	54,922	(12,765)
Ujuva intressiriskiga vara			
Laenud ja ettemaksed klientidele	-	-	-
Ujuva intressiriskiga vara kokku	-	-	-
Ujuva intressiriskiga kohustised			
Laenud investoritelt	18,836	18,836	-
Ujuva intressiriskiga kohustised kokku	18,836	18,836	-
Intressivahe	(18,836)	(18,836)	-

31.12.2023	Kokku	Tähtaeg 1 aasta jooksul	Tähtaeg 1–5 aasta jooksul
Fikseeritud intressiriskiga vara			
Laenud ja ettemaksed klientidele	59,125	50,838	8,287
Fikseeritud intressiriskiga vara kokku	59,125	50,838	8,287
Fikseeritud intressiriskiga kohustised			
Laenud investoritelt	29,095	-	29,095
Fikseeritud intressiriskiga kohustised kokku	29,095	-	29,095
Intressivahe	30,030	50,838	(20,808)
Ujuva intressiriskiga vara			
Laenud ja ettemaksed klientidele	-	-	-
Ujuva intressiriskiga vara kokku	-	-	-
Ujuva intressiriskiga kohustised			
Laenud investoritelt	14,431	14,431	-
Ujuva intressiriskiga kohustised kokku	14,431	14,431	-
Intressivahe	(14,431)	(14,431)	-

31. detsembril 2023 lõppenud aasta võrdlusandmeid on tagasiulatuvalt ümber arvestatud seoses ettevõtte arvestuspõhimõtte muudatusega, mis puudutab oodatava krediidikahjumi mõõtmist. Täpsem teave on esitatud lisas 2.2.

Operatsioonirisk

Operatsioonirisk on risk saada kahju inimeste tegevuse, sisemiste protsesside või süsteemide oodatud viisil mittetoimimise tõttu või väliste sündmuste tagajärjel. Lisaks sisaldab operatsioonirisk õiguslikku riski, vastavusriski ja personaliriski.

Põhilised ESTO-t puudutavad operatsiooniriskid on seotud ESTO märkimisväärse kasvuga. Suurenev töötajate arv, kasvav tehingute maht ja uute toodete turule toomine tähendavad pidevat vajadust uute struktuuride ja protsesside järele, samuti süsteemide arendamist. Operatsiooniriskide juhtimine hõlmab peamiste äriprotsesside kaardistamist, igas protsessis peamiste riskide tuvastamist, piisavate kontrollide rakendamist ning järelkontrolli teostamist. ESTO on juurutanud protsessid intsidentide haldamiseks ja uute toodete heakskiitmiseks ning on kehtestanud talitluspidevuse plaani kriisiolukorras.

Riskijuhtimise funktsioon esitab ESTO AS-i juhatusele vähemalt kord kuus ülevaated operatsiooniriskilimiitide järgimise kohta. Kehtestatud piirmäärade ületustest raporteeritakse kohe.

Operatsiooni- ja vastavusriski komisjon määratakse üks kord igal majandusaastal.

- ♦ Operatsiooni- ja vastavusriski komisjoni liikmed määrab juhatus.

Kapitalijuhtimine

ESTO omavahendid võimaldavad katta ootamatuid kahjusid, mida ei ole võimalik vältida või leevendada, ning tagavad, et igal ajal on olemas piisav rahaliste vahendite puhver, et täita kohustusi sidusrühmade ees. Selliselt toimib ESTO kapital kui viimane kaitse riskide eest. Ettevõtte haldab järgmisi kapitalikomponente: omakapital, võlakapital, käibekapital.

Ettevõtte kapitalijuhtimine põhineb kolmel sambal:

1. tugev likviidsus – rahapositsioon vähemalt 10% laenuportfelli
2. tugev omakapital – omakapitali positsioon vähemalt 20% laenuportfelli
3. mitmekesised ja pikaajalised kapitaliallikad

ESTO ei ole kohustatud hoidma teisi kapitalireserve peale Eesti äriseadustikus sätestatud kapitalinõuete.

ESTO AS-i nõukogu vastutab kapitalistruktuuri üldise planeerimise eest. Asjakohane kapitaliplaneerimine aitab kaasa sellele, et ESTO on hästi varustatud olukorras, kus on vaja lisakapitali, ning tagab piisava puhvri, et toetada kasvu olemasolevatel turgudel ja siseneda uutele turgudele. ESTO kapitaliplaneerimisel võetakse arvesse järgmisi tegureid:

seadustes ja määrustes nõutud miinimumkapital, sealhulgas puhvrid;

kapitali tase, mis on vajalik ettenägematuteks olukordadeks ja stressiolukordadeks;

aktsionäride nõutav tulumäär ja tõhus kapitalijuhtimine;

- ♦ kapitali tase, mis on vajalik selleks, et vastaspoolde peaksid ESTO-t usaldusväärseks partneriks ja tagaksid tõhusama juurdepääsu rahastamisturule.

Lisa nr 4. Finantsinstrumentide õiglane väärtus

Õiglaste väärtuste mõõtmine

Ettevõtte kasutab õiglaste väärtuste mõõtmiseks järgmist õiglase väärtuse hierarhiat, mis peegeldab mõõtmiste tegemisel kasutatud sisendite olulisust.

- *1. tase:* identsete instrumentide (korrigeerimata) noteeritud hinnad aktiivsetel turgudel
- *2. tase:* sisendid, mis ei ole 1. taseme alla kuuluvad noteeritud hinnad ja mis on instrumentide puhul kas otse või kaudselt jälgitavad. Sellesse kategooriasse kuuluvad instrumendid, mille hindamiseks kasutatakse: sarnaste instrumentide noteeritud turuhindasid aktiivsetel turgudel; samade või sarnaste instrumentide noteeritud turuhindasid turgudel, mida peetakse vähem aktiivseks; või muid hindamistehnikaid, kus kõik olulised sisendid on turuandmetes otseselt või kaudselt jälgitavad.
- *3. tase:* mittejälgitavad sisendid. Sellesse kategooriasse kuuluvad kõik instrumendid, mille puhul hindamistehnika hõlmab mittejälgitavaid sisendeid ja need mittejälgitavad sisendid mõjutavad instrumendi hindamist olulisel määral. Sellesse kategooriasse kuuluvad instrumendid, mida hinnatakse sarnaste instrumentide noteeritud hindade alusel, mille puhul on instrumentide erinevuste peegeldamiseks vajalikud olulised mittejälgitavad korrigeerimised või eeldused.

Ettevõtte kasutatavad hindamismeetodid hõlmavad nüüdispuhasväärtuse ja diskonteeritud rahavoo meetodit, võrdlust sarnaste instrumentidega, millel on jälgitavad turuhinnad, ning muid hindamismudeleid. Hindamistehnikates kasutatavad eeldused ja sisendid hõlmavad riskivabasid ja võrdlusintressimäärasid, krediidiriski marginaale ja muid diskontomäärade, võlakirjahindade, vahetuskursside ning eeldatavate hinnamuutuste ja korrelatsioonide hindamisel kasutatavad näitajaid.

Hindamistehnikate eesmärk on leida õiglane väärtus, mis peegeldaks vara müümisel saadavat hinda või tuleks tasuda kohustise üleandmisel turuosaliste vahel hindamiskuupäeval toimuva korrapärase tehingu käigus.

Finantsinstrumentide liigitamine ja nende õiglaste väärtused

Kõiki ettevõtte finantsvarasid ja kohustisi kajastatakse finantsseisundi aruandes või tingimusliku vara või kohustistena raamatupidamise aastaaruande lisades. Finantsseisundi aruandes kajastatakse ka laenuid ja ettemaksed klientidele, muud viitlaekumised, raha ja raha lähendid, laenuid, võlad tarnijatele, võlad töötajatele ja muud kohustised.

Laenude õiglane väärtus on ettevõtte juhtkonna hinnangul võrdne nende bilansilise maksumusega, kuna lepingute kohaldatavad intressimäärad vastavad turuintressimääradele.

Järgnevatel tabelitel on analüüsitud finantsvarade ja -kohustiste bilansilist maksumust ja õiglast väärtust, sealhulgas nende õiglase väärtuse tasemeid.

(tuhandetes eurodes)

	Bilansiline jääkmaksumus	Aktiivsetel turgudel noteeritud hinnad	Olulised jälgitavad sisendid	Olulised mittejälgitavad sisendid	Õiglane väärtus
	31.12.2024	(1. tase)	(2. tase)	(3. tase)	31.12.2024
Korrigeeritud soetusmaksumuses hinnatav finantsvara					
Laenud ja ettemaksed klientidele (lisa nr 6)	68,751	-	-	83,373	83,373
Muud varad (lisa nr 7)	824	-	-	824	824
Raha ja raha lähendid (lisa nr 5)	897	897	-	-	897
Immateriaalne põhivara (lisa nr 8)	51	-	-	56	56
Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud finantsvara kokku	70,523	897	-	84,253	85,150
Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud finantskohustised					
Saadud laenud (lisa nr 9)	45,430	-	62,324	-	62,324
Võlad tarnijatele (lisa nr 10)	804	-	-	804	804
Muud võlad (lisa nr 10)	104	-	-	104	104
Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud finantskohustised kokku	46,338	-	62,324	908	63,232

(tuhandetes eurodes)

	Bilansiline jääkmaksumus	Aktiivsetel turgudel noteeritud hinnad	Olulised jälgitavad sisendid	Olulised mittejälgitavad sisendid	Õiglane väärtus
	31.12.2023	(1. tase)	(2. tase)	(3. tase)	31.12.2023
Korrigeeritud soetusmaksumuses hinnatav finantsvara					
Laenud ja ettemaksed klientidele (lisa nr 6)	59,125	-	-	70,402	70,402
Muud varad (lisa nr 7)	489	-	-	489	489
Raha ja raha lähendid (lisa nr 5)	1,477	1,477	-	-	1,477
Immateriaalne põhivara (lisa nr 8)	66	-	-	73	73
Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud finantsvara kokku	61,157	1,477	-	70,964	72,440
Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud finantskohustised					
Saadud laenud (lisa nr 9)	43,526	-	61,605	-	61,605
Võlad tarnijatele (lisa nr 10)	811	-	-	811	811
Muud võlad (lisa nr 10)	113	-	-	113	113
Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud finantskohustised kokku	44,450	-	61,605	924	62,529

31. detsembril 2023 lõppenud aasta võrdlusandmeid on tagasiulatuvalt ümber arvestatud seoses ettevõtte arvestuspõhimõtte muudatusega, mis puudutab oodatava krediidikahjumi mõõtmist. Täpsem teave on esitatud lisa 2.2.

Lisa nr 5. Raha ja raha lähendid

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2024	31.12.2023
Piiranguteta pangakontod	897	1,477
Kokku	897	1,477

Lisa nr 6. Laenud ja ettemaksed klientidele

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2024	31.12.2023
Laenud ja ettemaksed klientidele	70,850	61,750
Miinus väärtuse langusest tulenev allahindlus	(2,099)	(2,625)
Kokku	68,751	59,125

31. detsembril 2023 lõppenud aasta allahindluse võrdlusandmed on tagasiulatuvalt ümber arvestatud seoses ettevõtte arvestuspõhimõtte muudatusega, mis puudutab oodatava krediidikahjumi mõõtmist. Täpsem teave on esitatud lisas 2.2.

Laenud ja ettemaksed klientidele korrigeeritud soetusmaksumuses

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2024			31.12.2023		
	Bilansiline brutojääk- maksumus	Eeldatava krediidi-kahju eraldis	Bilansiline jääk- maksumus	Bilansiline brutojääk- maksumus	Eeldatava krediidikahju eraldis	Bilansiline jääk- maksumus
Järelmaksulaenud	9,596	(184)	9,412	12,507	(322)	12,185
Laenulepingud	47,317	(1,792)	45,526	43,151	(2,303)	40,849
Tarbimislaenud	4,012	(123)	3,889	4	-	4
Muud laenud	9,924	-	9,924	6,087	-	6,087
Kokku	70,850	(2,099)	68,751	61,750	(2,625)	59,125

Lisateave on esitatud lisas nr 3.

31. detsembril 2023 lõppenud aasta võrdlusandmeid on tagasiulatuvalt ümber arvestatud seoses ettevõtte arvestuspõhimõtte muudatusega, mis puudutab oodatava krediidikahjumi mõõtmist. Täpsem teave on esitatud lisas 2.2.

Lisa nr 7. Muu vara

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2024	31.12.2023
Nõuded ostjate vastu	824	489
Kokku	824	489

Lisateave on esitatud lisas nr 3.

Lisa nr 8. Immateriaalne põhivara

(tuhandetes eurodes)

	Muu immateriaalne põhivara	Arendustegevuse kulud	Kokku
Bilansilised jääkmaksumused seisuga 01.01.2023	85	-	85
Lisandumine	-	3	3
Amortisatsioon	(22)	-	(22)
Kulud 2023. aastal	-	3	3
Akumuleeritud kulum seisuga 31.12.2023	(70)	-	(70)
Bilansilised jääkmaksumused seisuga 31.12.2023	63	3	66
Lisandumine	-	2	2
Amortisatsioon	(17)	-	(17)
Kulud 2024. aastal	-	2	2
Akumuleeritud kulum seisuga 31.12.2024	(87)	-	(87)
Bilansilised jääkmaksumused seisuga 31.12.2024	46	5	51

Lisa nr 9. Saadud laenud

Tagastamata laenude tingimused on järgmised:
(tuhandetes eurodes)

2024

Maksegraafik						
	31.12.2024	Lühiajalised laenud (12 kuu jooksul)	Pikaajalised laenud (1–5 aasta jooksul)	Intressi-määr	Vääring	Tagasimakse-tähtpäev
Laenud	22,594	210	22,384	12-16%	EUR	2025-2028
Platvormilaen	18,836	18,836	-	7-12%	EUR	2025
Allutatud laenud	4,000	-	4,000	12%	EUR	2027
Kokku	45,430	19,046	26,384	-	-	-

2023

Maksegraafik						
	31.12.2023	Lühiajalised laenud (12 kuu jooksul)	Pikaajalised laenud (1–5 aasta jooksul)	Intressi-määr	Vääring	Tagasimakse-tähtpäev
Laenud	25,095	-	25,095	12-13.5%	EUR	2025
Platvormilaen	14,431	14,431	-	7-11%	EUR	2024
Allutatud laenud	4,000	-	4,000	12%	EUR	2025
Kokku	43,526	14,431	29,095	-	-	-

Lisateave on esitatud lisas nr 3, lisas nr 4 ja lisas nr 19.

Saadud laenude bilansiline väärtus seisuga 31. detsember 2024 oli 45,430 tuhat eurot (31. detsember 2023: 43,526 eurot).

Ettevõtte on võlausaldajate kohustuste tagamiseks pantinud osa oma tarbijakrediidiportfellist.

Platvormilaenulepingu kohaselt peab ettevõtte kvartaalselt järgmisi finantstingimusi täitma: intressikulude kattekordaja ei tohi olla väiksem kui 1.5 ja omakapitali määr ei tohi olla väiksem kui 20%. 31. detsembri 2024 ja 31. detsembri 2023. aasta seisuga olid ettevõtte kõik finantskokkulepped edukalt täidetud.

31. detsembri 2024 seisuga moodustasid intressikohustused 991 tuhat eurot (31. detsember 2023: 4,906 tuhat eurot) ja need kujutavad endast finantskohustustelt kogunenud, kuid maksmata intressi, mis on peamiselt seotud eespool avalikustatud võetud laenudega.

Lisa nr 10. Võlad tarnijatele ja muud võlad

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2024	31.12.2023
Võlad tarnijatele	804	811
Kokku võlad tarnijatele	804	811
Võlad töövõtjatele	83	90
Muud viitvõlad	21	23
Kokku muud võlad	104	113
Kokku võlad tarnijatele ja muud võlad	908	924
Lühiajalised	908	924
Pikaajalised	-	-
Kokku	908	924

Lisateave on esitatud lisas nr 3.

Lisa nr 11. Maksukohustised

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2024	31.12.2023
Käibemaks	10	(22)
Üksikisiku tulumaks	12	20
Sotsiaalmaks	21	30
Pensionimakse	1	1
Töötuskindlustusmakse	1	2
Kokku	46	30

Lisateave on esitatud lisas nr 3.

Lisa nr 12. Aktsiakapital ja reservid

Aktsiakapital

Aktsiakapital summas 99,8 tuhat eurot (31. detsembril 2023: 99,8 tuhat eurot) jaguneb 99800 lihtaktsiaks (31. detsembril 2023: 99800 lihtaktsiaks) nimiväärtusega 1 euro (31. detsembril 2023: 1 euro) aktsia kohta.

Aktsiate arv	31.12.2024	31.12.2023
Perioodi alguses	99,800	99,800
Muutused aasta jooksul	-	-
Perioodi lõpus	99,800	99,800

Eelmiste perioodide jaotamata kasum

Lisateave ettevõtte jaotamata kasumi ja tingimusliku tulumaksukohustuse kohta on toodud lisas nr 13.

Reservid

Omakapitali kaasatud reservid on järgmised:

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2024	31.12.2023
Kohustuslik reservkapital	11	11
Kokku	11	11

Kohustuslik reservkapital

Kohustuslik reservkapital moodustatakse iga-aastastest puhaskasumi eraldistest ja seadusest või põhikirjast tulenevatest muudest ülekannetest kohustuslikku reservkapitali. Kohustusliku reservkapitali suurus on ette nähtud põhikirjaga ja see ei või olla väiksem kui 1/10 aktsiakapitalist. Kohustuslik reservkapital vastas 31. detsembril 2024 ja 31. detsembril 2023 Eesti äriseadustikust tulenevatele nõuetele. Igal majandusaastal tuleb reservkapitali kanda vähemalt 1/20 puhaskasumist. Kui reservkapital saavutab põhikirjas ettenähtud suuruse, siis reservkapitali suurendamine lõpetatakse.

Aktsionäride üldkoosoleku otsusega võib reservkapitali kasutada kahjumi katmiseks või aktsiakapitali suurendamiseks, kui seda ei ole võimalik katta ettevõtte piiramatust omakapitalist. Reservkapitalist ei või teha aktsionäridele väljamakseid.

Ülekurss

Ettevõtte ülekurss seisuga 31. detsember 2024 oli 155 tuhat eurot (31. detsember 2023: 155 tuhat eurot). Saldo jäi aasta jooksul muutumatuks ning kajastab aktsionäridelt ajalooliselt saadud summasid, mis ületasid aktsiate nimiväärtust.

Lisa nr 13. Tingimuslikud kohustused

Ettevõtte jaotamata kasum aruandeperioodi lõpu seisuga oli 23,446 tuhat eurot (31. detsember 2023: 12,192 tuhat eurot). Maksimaalne võimalik tulumaksukohustuse summa, mis võib kaasneda kogu jaotamata kasumi väljamaksmisel dividendidena, on 4,228 tuhat eurot (31. detsembril 2023: 2,032 tuhat eurot), seega oleks netodividendidena võimalik välja maksta 19,218 tuhat eurot (31. detsembril 2023: 10,160 tuhat eurot).

Maksimaalse võimaliku tulumaksukohustuse arvutamisel on eeldatud, et 2024. aasta kasumis ja kahjumis kajastatud dividendide ja tulumaksu summa ei tohi ületada aruandeperioodi lõpus jaotatavat kasumit.

Lisa nr 14. Neto intressitulu ja sarnane tulu laenudelt

(tuhandetes eurodes)

	2024	2023
Intressitulu ja sarnane tulu laenudelt		
Intressitulu laenudelt	19,379	15,601
Intressitulu ettevõtete laenudelt	854	21
Lepingutasu tulu	30	23
Laenuhaldustasu tulu	540	342
Intressitulu ja sarnane tulu laenudelt kokku	20,803	15,988
Intressikulu		
Võlausaldajatele tasumisele kuuluv intressisumma	(5,235)	(4,493)
Intressikulu kokku	(5,235)	(4,493)
Neto intressitulu ja sarnane tulu laenudelt	15,568	11,495

Käesoleval aruandeperioodil muutis ettevõtte intressitulu esitusviisi, et hõlmata tasupõhised tulukomponendid (näiteks lepingutasud ja laenude haldustasud), mida peetakse IFRS 9 kohaselt efektiivse intressimäära (EIR) lahutamatuks osaks. Varem esitati need kirjed real muu tulu teenus- ja vahendustasudelt. 31. detsembril 2023 lõppenud aasta võrdlusandmed on vastavalt ümber liigitatud, et tagada järjepidev esitamine. See ümberklassifitseerimine ei mõjutanud puhaskasumit ega omakapitali.

Lisa nr 15. Muu intressitulu

(tuhandetes eurodes)

	2024	2023
Muu intressitulu		
Muu finantsintressitulu	30	19
Muu intressitulu kokku	30	19

Ettevõtte teenitud muu finantsintressitulu koosneb pangahoiustelt saadud intressist.

Lisa nr 16. Puhastulu teenus- ja vahendustasudelt

Teenus- ja vahendustasu tulude jaotus

Järgnevas tabelis on IFRS 15 raames klientidega sõlmitud lepingutest saadud teenus- ja vahendustasude tulu teenuseliikide kaupa lahti kirjutatud.

(tuhandetes eurodes)

	2024	2023
Teenuseliigid		
Finantsteenuste tasud	541	362
Platvormi ja tellimuste tasud	158	60
Maksete töötlemine ja tehingutasud	1,513	1,256
Muu tulu teenus- ja vahendustasudelt	317	297
Kokku teenustasu- ja vahendustasutulu klientidega sõlmitud lepingutest	2,529	1,975
Teenus- ja vahendustasu kulud	(1,402)	(1,200)
Puhastulu teenus- ja vahendustasudelt	1,127	775

Käesoleval aruandeperioodil muutis ettevõtte tasudest ja komisjonitasudest saadud netotulu esitusviisi, et jätta välja teatavad tasupõhised tulukomponendid (lepingutasu ja laenuhaldustasu). Need kirjed esitatakse nüüd real intressitulu ja sarnane tulu laenudelt. Lisaks on teatavad otseselt komisjonitasu teenimisega seotud tegevuskulud ümber liigitatud teenus- ja vahendustasude kulud alla, et paremini kajastada nende kulude olemust. 31. detsembril 2023 lõppenud aasta võrdlusandmed on vastavalt ümber liigitatud, et tagada järjepidev esitamine. See ümberklassifitseerimine ei mõjutanud puhaskasumit ega omakapitali.

Täitmiskohustused ja tulu kajastamise põhimõtted

Kliendiga sõlmitud lepingutest saadavat teenustasu- ja vahendustasu tulusid mõõdetakse kliendiga sõlmitud lepingus sätestatud tasu alusel. Ettevõtte kajastab tulu siis, kui kontroll kauba või teenuse üle antakse kliendile üle.

Järgnev tabel annab teavet kliendiga sõlmitud lepingutest tulenevate täitmiskohustuste täitmise iseloomu ja ajastuse kohta, sealhulgas oluliste maksetingimuste ja seotud tulu kajastamise põhimõtete kohta.

Teenuseliigid	Täitmiskohutuste täitmise iseloom ja Tulu kajastamine IFRS 15 kohaselt ajastus, sh olulised maksetingimused	
Finantsteenuste tasud	Tasu võetakse teenuse osutamise hetkel pärast selle toimumist.	Tulud kajastatakse tehingu töötlemise hetkel.
Platvormi ja tellimuste tasud	Arve esitatakse igakuiselt juurdepääsu eest digitaalsetele platvormidele või lisateenusele.	Tulu kajastatakse aja jooksul kogu tellimusperioodi kestel.
Maksete töötlemine ja tehingutasud	Tasu, mis võetakse tehingu eest selle tegemisel. Maksmine toimub kohe või vahetult pärast seda.	Tulud kajastatakse tehingu töötlemise hetkel.
Muu tulu teenus- ja vahendustasudelt	Tasu, mis võetakse tehingu eest selle tegemisel. Maksmine toimub kohe või vahetult pärast seda.	Tulud kajastatakse tehingu töötlemise hetkel.

Lisa nr 17. Muud tegevuskulud

(tuhandetes eurodes)

	2024	2023
Rendikulud	(95)	(94)
Reklaami- ja turustuskulud	(163)	(460)
Tehnoloogia- ja andmekulud	(360)	(616)
Tootearenduse kulud	(22)	(35)
Klienditoe kulud	(147)	(42)
Kogumishalduse kulud	(44)	-
Koolitus-, konsultatsiooni- ja auditikulud	(441)	(358)
Side- ja postikulud	(127)	(8)
Reisi- ja transpordikulud	(16)	(16)
Muud tööjõukulud	(23)	(21)
Muud kulud	(58)	(49)
Käibemaks	(398)	(384)
Kokku	(1,894)	(2,083)

Käesoleval aruandeperioodil muutis ettevõtte teatavate muude tegevuskulude liigitust, et parandada tegevuskulude esitamist. See hõlmas mõne kuluartikli ümberliigitamist konkreetsete kulukategooriate vahel ja kulude ümberpaigutamist, et need kajastaksid paremini oma olemust ja funktsiooni. 31. detsembril 2023 lõppenud aasta võrdlusandmed on vastavalt ümber liigitatud, et tagada järjepidev esitamine. Need muutused ei mõjutanud ettevõtte puhaskasumit ega omakapitali.

Lisa nr 18. Tööjõukulud

(tuhandetes eurodes)

	2024	2023
Palgad ja lisatasud	(775)	(774)
Sotsiaalkindlustusmaksed- ja muud maksud	(260)	(260)
Kokku	(1,035)	(1,034)

Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale	25	29
Keskmine töötajate arv töösuhte liigi järgi	25	29
Töölepinguga töötajate arv	25	29

Lisa nr 19. Teave seotud isikute kohta

Saldod seotud isikutega

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2024		31.12.2023	
	Nõuded	Kohustised	Nõuded	Kohustised
Õigustatud huviga omanikud (juriidilised isikud) ja nende kontrolli või olulise mõju all olevad isikud	9,941	27,373	6,100	33,750
Tegev- ja kõrgema juhtkonna liikmete ja õigustatud huviga omanike (eraisikud) lähedased pereliikmed ja nende kontrolli või olulise mõju all olevad isikud	-	101	-	263

Laenud 2024

(tuhandetes eurodes)

	Saadud laenud	Saadud laenude tagasimaksed	Laekunud intressid	Makstud intressid	Intressimäär	Vääring
Õigustatud huviga omanikud (juriidilised isikud) ja nende kontrolli või olulise mõju all olevad isikud	5,260	7,676	3,485	7,418	12-16%	EUR
Saadud laenud ja tagasimaksed	5,260	7,676	3,485	7,418	12-16%	EUR
Tegev- ja kõrgema juhtkonna liikmete ja õigustatud huviga omanike (eraisikud) lähedased pereliikmed ja nende kontrolli või olulise mõju all olevad isikud	-	-	14	14	12%	EUR
Saadud laenud ja tagasimaksed	-	-	14	14	12%	EUR

Laenud 2023*(tuhandetes eurodes)*

	Saadud laenud	Saadud laenude tagasimaksed	Laekunud intressid	Makstud intressid	Intressimäär	Vääring
Õigustatud huviga omanikud (juriidilised isikud) ja nende kontrolli või olulise mõju all olevad isikud	7,971	7,006	4,155	617	12%- 13.5%	EUR
Saadud laenud ja tagasimaksed	7,971	7,006	4,155	617	12%-13.5%	EUR
Tegev- ja kõrgema juhtkonna liikmete ja õigustatud huviga omanike (eraisikud) lähedased pereliikmed ja nende kontrolli või olulise mõju all olevad isikud	-	-	21	22	12%	EUR
Saadud laenud ja tagasimaksed	-	-	21	22	12%	EUR

Lisateave on toodud lisas nr 9.

Ettevõtte peab isikuid seotuks, kui üks kontrollib teist või tal on oluline mõju teise tegevatele tegevusotsustele. Seotud isikutega sõlmitud tehingute hulka kuuluvad tehingud aktsionäridega, ettevõtte juhatuse ja nõukogu liikmetega ning üldnimetatud isikute lähedaste pereliikmetega ja nendega seotud ettevõtetega.

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale makstavad töötasud ja muud olulised hüvitised*(tuhandetes eurodes)*

	2024	2023
Töötasud	78	81

Juhatus liikmete allkirjad aastaaruandele

Juhatus on koostanud ESTO AS-i majandusaasta aruande ja raamatupidamise aastaaruande 31. detsembril 2024 lõppenud majandusaasta kohta.

Juhatus kinnitab, et tegevusaruanne annab tõese ja õiglase ülevaate ettevõtte äritegevusest, finantstulemustest ja finantsseisundist.

Juhatus kinnitab, et nende parima teadmise kohaselt annab finantsaruanne vastavalt rahvusvahelistele finantsaruandlusstandarditele õiglase ülevaate ettevõtte varadest, kohustustest, finantsseisundist ja kasumist või kahjumist.

30.04.2025

Martin Ustaal

ESTO AS juhatuse liige

KPMG Baltics OÜ
Ahtri 4
Tallinn 10151
Estonia

Telephone +372 6 268 700
Fax +372 6 268 777
Internet www.kpmg.ee

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

ESTO AS aktsionärile

Arvamus

Oleme auditeerinud ESTO AS (ettevõtte) raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab finantsseisundi aruannet seisuga 31. detsember 2024, kasumi- ja muu koondkasumi aruannet, rahavoogude aruannet ja omakapitali muutuste aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud aasta kohta ja raamatupidamise aastaaruande lisasid, sealhulgas olulist informatsiooni arvestuspõhimõtete kohta.

Meie arvates kajastab eespool mainitud raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt ettevõtte finantsseisundit seisuga 31. detsember 2024 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu Euroopa Liit on need vastu võtnud.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti). Meie kohustusi vastavalt nendele standarditele kirjeldatakse täiendavalt meie aruande osas „Vandeaudiitori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga”. Me oleme ettevõttest sõltumatud kooskõlas kutseliste arvestusekspertide eetikakoodeksiga (Eesti) (sh sõltumatuse standardid), ja oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt nendele nõuetele. Me usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie arvamusele.

Muu informatsioon

Juhtkond vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon sisaldab tegevusaruannet, kuid ei hõlma raamatupidamise aastaaruannet ega meie asjaomast vandeaudiitori aruannet.

Meie arvamus raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei tee selle kohta mingis vormis kindlustandvat järeldust.

Seoses meie raamatupidamise aastaaruande auditiga on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon lahknep oluliselt raamatupidamise aastaaruandest või meie poolt auditi käigus saadud teadmistest või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud. Lisaks on meie kohustus avaldada, kas tegevusaruandes esitatud informatsioon on vastavuses kohalduvate seaduses sätestatud nõuetega.

Kui me teeme tehtud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud sellest faktist aru andma. Meil ei ole sellega seoses millegi kohta aru anda ning avaldame, et tegevusaruandes esitatud informatsioon on olulises osas kooskõlas raamatupidamise aastaaruandega ning kohalduvate seaduses sätestatud nõuetega.

Juhtkonna ja nende, kelle ülesandeks on valitsemine, kohustused seoses raamatupidamise aastaaruandega

Juhtkond vastutab raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu Euroopa Liit on need vastu võtnud ja sellise sisekontrolli eest, nagu juhtkond peab vajalikuks, et võimaldada kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhtkond kohustatud hindama ettevõtte suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana, esitama infot, kui see on asjakohane, tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi, välja arvatud juhul, kui juhtkond kavatseb kas ettevõtte likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub sellele realistlik alternatiiv.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad ettevõtte raamatupidamise aruandlusprotsessi üle järelevalve teostamise eest.

Vandeaudiitori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja vandeaudiitori aruanne, mis sisaldab meie arvamust. Põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, kuid see ei taga, et olulise väärkajastamise eksisteerimisel see kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti) läbiviidud auditi käigus alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et

need võivad üksikult või koos mõjutada majanduslikke otsuseid, mida kasutajad raamatupidamise aastaaruande alusel teevad.

Kasutame auditeerides vastavalt rahvusvaheliste auditeerimise standarditele (Eesti) kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi kogu auditi käigus. Me teeme ka järgmist:

- teeme kindlaks ja hindame raamatupidamise aastaaruande kas pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamise riskid, kavandame ja teostame auditiprotseduure vastuseks nendele riskidele ning hangime piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali, mis on aluseks meie arvamusele. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada salakokkulepet, võltsimist, info esitamata jätmist, vääresitiste tegemist või sisekontrolli eiramist;
- omandame arusaamise auditi puhul asjassepuutuvast sisekontrollist, et kavandada nendes tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte arvamuse avaldamiseks ettevõtte sisekontrolli tulemuslikkuse kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhtkonna arvestushinnangute ja nendega seoses avalikustatud info põhjendatust;
- teeme järelduse juhtkonna poolt tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi kasutamise asjakohasuse kohta ja saadud auditi tõendusmaterjali põhjal selle kohta, kas esineb olulist ebakindlust sündmuste või tingimuste suhtes, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust ettevõtte suutlikkuses jätkata jätkuvalt tegutsevana. Kui me teeme järelduse, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud juhtima vandeaudiitori aruandes tähelepanu raamatupidamise aastaaruandes selle kohta avalikustatud infole või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused põhinevad vandeaudiitori aruande kuupäevani saadud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski kahjustada ettevõtte suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana;
- hindame raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas raamatupidamise aastaaruanne esitab aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis.

Me vahetame nendega, kelle ülesandeks on valitsemine, infot muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning märkimisväärsete auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas mistahes sisekontrolli märkimisväärsete puuduste kohta, mille oleme tuvastanud auditi käigus.

KPMG Baltics OÜ

Audiitorettevõtja tegevusluba nr 17

Eero Kaup

Vandeaudiitori number 459

Tallinn, 30.04.2025

Aruande kinnitused

Aruande lõpetamise kuupäev on: 02.05.2025

ESTO AS (registrikood: 14180709) 01.01.2024 - 31.12.2024 imporditud majandusaasta aruande dokumendi õigsust on kinnitanud:

Kinnitaja nimi	Kinnitaja roll	Kinnituse andmise aeg
Anna Rajapuu	Sisestaja	02.05.2025

Aruande üldkoosoleku kinnitamise staatus

Üldkoosoleku poolt kinnitatud

Müügitulu jaotus tegevusalade lõikes

Tegevusala	EMTAK kood	EMTAK versioon	Müügitulu (EUR)	Müügitulu %	Põhitegevusala
Muu laenuandmine, v.a pandimajad	64929	EMTAK 2025	27121311	100.00%	Jah